

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-basáros petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Jókai.

— Az ötven éves jubileum. —

Ünnepet ül a magyar nemzet; koszorú költőjét ünnepli, a ki a költészet búbajos nyelvén hódította félszázad óta az idegen szó és kultúra emelői idegenné lett nemzedékeket a magyar géniusz számára, ki érvényre emelte a magyar irodalmat a hazában s dicsőséget szerzett annak azon kívül is.

Az ország minden zuga, a fővárostól elkezdve a legfélreesőbb falvakig, a mindig a magyar szó elhat, viszhangzik a nagy férfi dicsőítésétől. Páratlan és példátlan nem csak nálunk, de a világon, hogy egy író még életében hasonló ünneptetésnek legyen tárgyává. De ha ez általános ovációk forrását és végokait elemezzük, meglepéssel konstatahatjuk, hogy nem valami divatos áramlat, sem holmi megalázó byzantinizmus ragadja magával az egész magyar népet osztálykülönbség nélkül, hanem annak élénk tudata, hogy a kit ma vállaira emel, rászolgált a legnagyobb jutalomra, kortársai osztatlan és teljes elismerésére.

És ezzel a jelen kor fiai önmaguknak is elévülhetetlen érdemeket szereztek. A ki e kor társadalmának történetét meg fogja írni, s abban kiemelni, hogy ekkor élt és hatott a magyarok, de talán minden idők és népek egyik legzseniálisabb s termékenyebb elbeszélő költője, ugyanaz dicsőreleg fogja kiemelni, hogy e nagy költőt az ő kortársai nemcsak megértették, értékét felismerték, hanem módját is ejtették elismerésük olyszzerű mani-

festációjának, amilyenek párját eddig hasztalan keressük.

Kétségtelen, hogy ügyes és hivatott egyének vették kezükbe a nagy költő méltó megünneptetésének intézését, de minden igyekecsük hatástalan marad, ha a nép a kunyhóktól a palotákig, a munkáműhelyektől a legelőkelőbb körök szalonjáig ellenállhatlan ösztönt és vágyódást nem érez magában kedvencének még életében megadni az erkölcsi és anyagi elismerés azon jutalmát, melyet a költők hagyományos fatuma legtöbbször azok emlékének illetőleg utódainak juttat.

Sem terünk, sem célunk e helyen s ez alkalommal Jókai halhatatlan érdemeit csak érintőleg is méltatni, de annyi kétségtelen, hogy a páratlan mérvű mozgalomnak, melyben a költő gloriifikációja körül törvényhatóságok, testületek és magánosok országsszerte egymással versenyeznek, kettős alapja van: azon hatásnak közvetlen érzete és egyszersmind tudatos mérlegelése, melyet a nagy költő a magyar műveltség, a magyar irodalom terjesztése körül félszázados munkássága által kifejtett és másodsorú műveinek, alkotásainak amaz abszolút becse, melyet ugyan a kortársak inkább csak átérzeni, mint megítélni tudnak, de melyről helyes érzéssel azon meggyőződést táplálják, hogy a költő, ki velük együtt élt, nem csak az ő számukra írt, hanem a késői századok szá ára tul az egykoruak körén és az ország határain.

Lélekemelő és a magyar társadalom maradandó dicsőségére lesz mindenkor szolgáló azon szép és gyöngéd for-

mája az anyagi jutalmazásnak, melyben a nép a költőt férfias önértetének és magasztos lelkiületének kiméletével részesíti. Nem a fejedelmek kegye-, nem a mecenások dus adományai-, még csak nem is a nép ajándékából telik ki halhatatlan alkotásainak jutalma, hanem valamennyinek elismerése mellett munkájának egyenértékéből; a ki hozzájárul a halhatatlan költő anyagi javadalmazásához, az tulajdonképpen oly szellemi kincset vásárol, mely sokszorosan felülmúlja filléreinek egyenértékét. Még csak egy pár évtizeddel is ezelőtt mese számba ment volna az, hogy egy ünneptelt költőt a nép az ő műveinek kiadása és piacra vitele által fejedelmileg honoráljon, s ha van, ami bizonyítékot nyújt a magyar nemzet nagysága, gazdagsága és nemzeti egységéről, úgy teljes és kétségtelen bizonyítékát nyújtja ennek azon kelendőség, melyben a koszorú költő műveinek diszkiadása a jubileuma alkalmából részesült.

Es a dicső költőnek nem utolsó, sőt ellenkezőleg legnagyobb jutalma, miben a gondviselés, a magyarok Istene részesíti, épen az, hogy ugyanazon nemzetnek, melyet ő pályája kezdetén ezer sebből vérezve, halálra való vergődésében vigasztalt búbajos szavaival, hogy ugyanannak nagyságát és hatalmát azon jutalomból ítélt meg, melylyel őt, leghivebb és dicsőbb fiát, szenvedéseinek egykori tanuját és osztályosát részesíti.

Tartsa meg az Eg a költőt sokáig a nemzetnek, mely őt megérti és megbecsüli, és viszont adjon dicsőséget és szerencsét annak a nemzetnek, mely költőt,

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Jókai.

Félszázados írói jubileumára.

A Budapesten ma tartandó ünnepélyen szavalja a szerző.

1.

Van-e méltó szó, a mely őt dicsérje,
A mindig hivat, igazat, nagyot?
Gyöngé a lantnak zengőhuru ércze,
Hangot a dal ha nevéből kapott;
Ő egy nemzetnek örök dicsősége,
Hozzá hasonlót hosszú századok, —
Mik elmúltanak, még alig szülnének:
És mégis róla zendül most ez ének.

2.

Milliók szive forró dobbanása
Egyetlen hanggá válik e napon,
S a hódolat, melynek még nem volt mássa:
Nagy nevének zengi millió ajakon.
Hozzá sovárg a lélek édes vágya,
Midőn őt látja amaz alapon,
Mit oly magasra épített magának,
Hogy arról fénye nemzetére árad!

3.

És ez a nemzet ünnepelni jött el,
Hogy a lángésznek tartson ünnepet,
Az égi lángnak, mely nincs fedve köddel,
Mely bevilágít hegyet, völgyeket:

És megtelik minden szív szent örömmel,
Hogy látja őt egy félszázad felett,
Ki életében — már is halhatatlan:
Mert az ő fénye ég — kiolthatatlan!

4.

De nem hideg fény ég az ő lelkében,
Mely mint a Sziriusz csak felragyog,
Hideg sugárit hintve szét az éjben,
Mint a hogy szokták ezt a csillagok:
Ő fellobog az istenek tűzében,
Érzései mind teremtő napok:
Érezzük hevének ama sugaraknak,
Melyekből tündérvirágok fakadnak!

5.

Mily pazar kézzel szórja szét virágit:
Romok felett is életet teremt;
Lelke még a sirokba is világit,
Hogy megmutassa, mi van odalent;
A fájdalomtól boldogságba kábit;
Megvigasztalja a reménytelent,
S annak, kit megmárt az élet kigyója:
Rézkigyót emel és lesz gyógyítója!

6.

Oh, volt idő, mikor mély gyászba minden, —
Halálos volt a sötét nyugalom.
Véltük: elhagyott már az örök isten,
Mi lett az ország? ... egy nagy sirhalom,
Megrendült lelkünk az ígérő hitben:
Már azt sem hittuk, hogy van fájdalom,

A proféták is mind elhallgatának
Bus éjjelén a sötét tetszhalálnak.

S midőn ocsudva ébredezni kezdtünk,
Érezni — hogy fáj! — a bilincseket:
Még villant fényes lángesze felettünk,
Mint az «Ur lelke a vizek felett»:
Szívünk reménye akkor újra feltűnt,
Hogy jönni fog újra egy napkelet,
S bár még körülvelt minket a nagy éjjel:
De ő virrasztott tündérszép mesével.

8.

A költészetnek istenerejével
Fölszárítá a véres könnyeket;
A nemzet sebet gyöngéden kötö el:
Munkában élt át nappalt, éjket;
Majd könnyezve, majd édes nevetéssel
Ébresztgeté az új reményeket:
És megtanított hinni és remélni,
Hogy újra fog még ez a nemzet élni!

9.

Almokat látott, miket elbeszélve,
Lelkünköt vitte fényes szárnyain;
A szebb jövődöt szötte a regébe;
Mi sejtettük azt az ő álmain.
Ez volt szívünknek igaz enyhülése,
Melyről midőn eltűnt a szikla kin,
Miként hajdan az Urnak sirboltjáról,
Keblünk — éreztük tetterőre lángol.

profétáit úgy becsüli, mint a magyar nemzet.

BELFÖLD.

A képviselőház munkarendje.

A képviselőház tudvalevőleg a hó 15-én ül újból össze. A Háznak nem lesz oka panaszkodni, hogy nincs dolga, mert három nagy fontosságú törvényjavaslat várja; így a telepítéről, a mezőrendéséről és az örökösödési eljárásról szóló törvényjavaslatok, melyeknek tárgyalása — hozzáadva a nagyobb számban egybegyűlt kérvényeket — kétségtelenül elfog tartani február közepéig, mire az ülészakot bezárják.

A villamosság szárnyain.

Az arad-csanádi vasut tervei. —

Arad, január 5.

Mikor még csak „körösvölgyi“ volt a ebből is csak annyi, hogy borosjenői végállomásánál a Körös szabott határt 60 kilométeres napi excursióinak, akkor a most már oly hatalmas fejlődött vasutnál az volt a jelszó, csak „olcsón“ hogy „meglegyen“; a „jövendőzés“ önként társult az eredeti alapelvhez, mely hogy mind a két irányban be vált, a dolgok logikus rendjénél fogva szükségszerűleg fejlődésképpessé is lett a vállalat s ma már négy megyében nyújtotta tagjait.

Nagyon természetes, hogy a szerény alapfeltételek az idők és módok szerint folyton tágtáltak. A legszükségesebb mellett a célszerűség, majd a kényelem, végül a csínosság elve is érvényesült, míg a teljes kifejlés utolsó elegendhetetlen feltételeül a „gyorsaság“ elve lépett föl mind sürgetőbben, s az „arad-csanádi vasutak“ derék igazgatósága az ő páratlan eredményei- és sikereinek dacára is így volt kénytelen fölkiáltani: „Egy országot egy lóért, vagyis inkább „motorért“, mely a mostani 30 kilométer helyett 60 kilométer óránkénti sebességgel továbbítja az utasokat.

Megtenné ezt a gőz is, sőt meg is teszi, ha véletlenül miniszterek utaznak a vonalon s kik Bokszeget, Zimándot, Battonyát csak átutazóban szokták érinteni, de gyorsvonatok végleges és állandó berendezését a legszolidabban épített vicinális vasut sem bírja ki.

Ugyanis, még az ilyen vasutaknál is a mostaninál kétszer nagyobb, vagyis óránkénti 60 kilométernyi sebességnek gőzmozdonyokkal való elérhetése azért van kizárva,

mert a mozdonyok ismert kigyózdó mozgása — mely a mozdony két külső felén alkalmazott gőzhengerek váltakozó működéséből ered — oly mértékben fokozódnék, hogy az ez által fellépő nagy oldallökések a vonal tartósságára s a forgalom biztonságára igen káros befolyást gyakorolnának, s a jelzett sebesség véglegesítésével a vonal fenntartási költsége hatványozott arányban növekednék.

Ez azonban csak az egyik akadálya a vonatmenetek gyorsításának. A másik nagy akadálya azon körülményben sarkallik, hogy a gyorsvonatok továbbítására alkalmas mozdonyoknak a most használatban levőknél sokkalta nagyobb kerekekkel kell birniok, sokkalta súlyosabb szerkezetűeknek kell lenniök s nagyobb kazánnal illetve tüzfelülettel birniok; azonkívül hogy a vonatok a közbeeső állomásokon szerelés által időt ne veszítsenek, a mozdonyoknak nagyobb szerkocsival kell ellátva lenniök és több tüzelő anyagot és vizet kell szerelniök.

Igy a gyorsvonatoknál alkalmazásba jöhető mozdonyok és szerkocsiknak tetemesen nagyobb önsúlylyal kellene birniok, a mi ismét más két irányban okozna elháríthatatlan akadályokat a forgalomban: Először a nagy eleven súly mellett a vonatot gyorsítottabb menetében a legköltségesebb fékezés berendezés által sem lehetne oly hirtelen, rövid uton s gyakran megállítani, mint a hogyan ez egy oly nyitott pályán, mint az arad-csanádi vasut, melyen annyi a sorompó nélküli nyitott átjáró, lépten-nyomon szükséges. Másrészt a mozdonyok tetemesen nagyobbított önsúlyával azok tengely nyomása isannyira növekednék, hogy azt az arad-csanádi vasut sínprofilja s egész pályatest meg nem bírná, kivált a föltételezett gyorsított menettel.

Egyszóval, a csélibavett gyorsaságnak gőzmozdonyú gyorsvonatokkal való közvetítésére a pályatest felszerelése mi nem alkalmas és ily vonatokra való berendezése esetében milliókra rugó átalakítás volna szükséges. Ezen körülményeknek tulajdonítandó, hogy mindazoknak, kiknek Arad-Szeged között vagy más irányban óránként 60 kilométernyi sietőséggel akadt dolguk, a „gőz“ által nem találták bajuk orvoslását, s várniok kellett mindekkoráig, a midőn is a gondos igazgatóság egész komolyan rajta van, hogy a kerekek immár lassunak talált szárnyait a villamosságtól kölcsönzött erővel gyorsítsa.

Am a feladat nem könnyű. Mert ha van

is már szélteben elég olyan vasut, melyen a villamosság a hajtó erő, de nincsen olyan, a melyen a villamossággal és a gőzzel egyaránt szánthassanak. — Nem könnyű feladat kettős tögyet illeszteni a vas tehén alá, de ha van benne lehetőség, akkor az arad-csanádi vasut igazgatósága bizonyára keresztül viszi, a minthogy Medveczky Ede felügyelő és Bejczy Arpád gépészmérnök kiküldött szakértő megbízottainak legutóbbi ülése elé terjesztett jelentéseiből a siker valószínűségének csábító varázsvál tárul elénk a vasutazás közel jövőjének képe, úgy a hogy azt az „arad-csanádi vasutak“ igazgatósága „kontemplálja“.

Több mint egy éve hogy az igazgatóság ezen eszmével foglalkozik, de mindezzideig a dolog még csak a kísérletezés stádiumáig sem érlelődött, jórésben azért, mert a villamosság berendezésére válialkozó cég a kísérlet kockázatát nem volt hajlandó „kellő“ arányban viselni, ámbár ez alaki nehézség volt inkább s takarója más aggályos körülményeknek, melyek már eleve kizárták jelezték a kísérletek sikerét.

Ugyanis a villamosságnak alkalmazása a vonalon idáig mindig az ugynevezett „légvezeték“ rendszer alapján tervezetett, oly módon t. i. hogy a villamos erély a vonal mentén oszlopokon elhelyezett kablóról áramlanék egy a robogó kocsihoz erősített és a kablón tovasikló vezetéken keresztül a mótörhöz. Ettől az ideától sokáig nem tudta magát emancipálni az igazgatóság, mert ő is osztotta azon általános meggyőződést, hogy a vasuti üzemre a villam-áram kihasználása csakis a váltóárammal táplált légvezetékek útján lehet gazdaságos, vagyis, hogy csakis ezen rendszerrel lehet a veszteségeket a minimumra redukálni, s így csak ennél lenne a hasznosított erő a lehető legnagyobb; pedig hát ez a dogma oly hosszú vezetékre, mint a milyenre az arad-csanádi vasuton akarják a villamosságot alkalmazásba venni, semmiképen sincsen beigazolódva. Ezen kecségtető előnnyel szemben állott a légvezetékes berendezés rendkívül költséges volta, mely több mint fél millióba, tehát a legújabbban előnyösebbnek ígérkező és épen ezért elfogadott accumulatoros berendezésnél majdnem tízszer többbe került volna, nem is számítva, hogy az ilyen villamos légvezetékek mellett az összes távirat és telefon vezetéknek az egész vonal hosszában átkellett volna helyezettetniök, miután a villamos vasutnak reájok szavarólag ható kabelei köze-

10.

Oh nagy, csudálatos az Ég kegyelme,
Mely nekünk benne egy Vátszot adott!
Igy egyesülve aranyziv, lángelme:
A nemzetélet-mélyeig hatott;
De véghetetlen fennkölt honzerelme
Adta kezébe azt a balzsamot:
Melylyel enyhített, gyógyított, vigasztalt
S lelkünknek nyújtott megterített asztalt.

11.

És nyujt ma is. Az istenek kelyhéből
Táplálja ma is egyre nemzetét,
És Európa az ő nagy nevével —
Ez ünnepen ma hangzik szerteszét.
Nem vehetik el szívet nemzetétől,
De megcsudálják a lángoló esztét:
Az örök munka ragyogó lelkének
Hármoniján végtelen dics ének!

12.

Oh hozzatok babért ma a dicsőnek
Hazám fiai és leányai:
Mutassátok meg a jövő időknek,
Hogy mi nektek ma — Jókai!
Századok után évszázadok jönnek,
Kirái akkor is fogják mondani:
Ő a magyar faj örök dicsősége,
Ő halhatatlan nemzete szívébe!

KOMÓCSY JÓZSEF.

A régi nóta.

— Egy szép asszony, meg az aranyzsínóros Lucifer. —

Tekintetes Törvénytörő!

Nem választottam magamnak védőügyvédet, ki mellettem exponáljon, opponáljon, praeregáljon és explikáljon, kinek retorikai szépségeiben bővelkedő beszéde talán kegyelemre hangolná a tekintetes Törvénytörőt.

Nem tagadom tettemet. Sikkasztottam, csaltam. Elsikkasztottam a reám bizott pénzeket. Megcsaltam a bennem bizó feleket.

De a tekintetes Törvénytörőnek nem célja a száraz, rideg ténynek a tudása, hanem a pszichológiai okok kutatása is.

Elmondom azokat is.

Banküzletem, melyet még néhai atyám alapított, egyike volt a főváros legrégebb, legjobbainak. Atyám már korán az üzleti életre szoktatott s így alig volt elég időm a nagyvilági bon-tonos tudások elsajátítására.

Az üzlet gyarapodott, növekedett. Egy nap bemutatta atyám a nekem szánt menyasszonyt.

Első látásra megszerettem. Hosszu szőke fürtök fogták keretbe nemes, szelid vonásait. Egész lénye, külső megjelenésének összfogla-

lata bátran modellje lehetett volna a nő eszményi szépségének.

Megszerettem azt a so'se látott menyasszonyt. Bájos lénye egész megtöltötte szívemet. Őt láttam mindig, mindenhol, mint egy csodálatos tündért, ki az álmok birodalmából röppent közelembé, hogy lényének búbajos varázsvál fényt, ragyogást és boldogságot keltsen szívemben.

Elhalmoztam mindennel, amivel csak egy szerelmes, gazdag szeleburdi szerelmének tárgyát elhalmozni szokta. Lábai elé raktam a legszebb ékszereket, india legdrágább szöveteket, csak hogy szerelmét megnyerjem.

Egy hó mulva oltárhoz vezettettem. Nem volt boldogabb halandó nálam; enyémmek tudtam azt, kiért kész lettem volna feláldozni életem minden percét. Boldogságom határtalan gyönyörrel töltött el.

Majdnem egy évig tartott ez az idillikus élet. Szerencsétlenségemre atyám halála az üzlet átvételére késztetett.

Nem tölthettem többé a nap legnagyobb részét lábainál. Nem lehettem folytonosan imádoztam körében, hogy minden szeszélyét a legbuzgóbb igyekezettel kielégíthessem.

A kötelesség elszólitott mellőle.

leben nem lettek volna megtarthatók, helyöket a pálya közvetlen közelében mindkét oldalon sűrűn felállított kábeloszlopok foglalandótták el, nem nagy épülésére az esztetikai érzésnek, sem pedig a közlekedés — biztonságának, melyet a legkülönbözőbb incidensek következtében beállható feldúlásukkal a lég-villanyosságának behatása által állandóan veszélyeztetettek volna.

Ha már most mindezekhez hozzá vesszük még azt is, hogy a légrézetékes rendszerű villamos vasutak üzeménél már is azon szomorú tapasztalatokat szerezték, hogy az áramvezető kábelek részben a kontaktokkal való folytonos surlódás, részben az anyagban a villamos áram által előidézett anyagváltozás következtében gyorsan pusztulnak s így a légrézetékes villamos vasut legköltségesebb alkatrésze rövid idő alatt megújításra szorul, továbbá hogy az ilyen vasuti berendezés előreláthatólag igen magas üzemköltségeinek kiszámíthatására megbízható adatok rendelkezésre sem állanak, hanem e költségek tisztán csak feltevésekből kombinálhatók: nagyon is érthető, ha az igazgatóság más irányban is keresett tájékozódást, és szakértő közvegeit az „akkumulátoros” berendezésű némi vasutak tanulmányozására utasította.

Az „akkumulátorok”-ról manapság már épen olyan sokat beszélnek, mint — a szorosán vett szakembereken kívül — a milyen kevesen tudják, hogy mik azok? Nevük magyaros fordítása szerint villamgyűjtők, villamhalmozók, az az olyan készülékek, melyekben a villamos energia valami módon felhalmozva s lekötve tartatik mindaddig, míg alkalmi felhasználásának ideje elkövetkezett. A milyen bámulatos dolog ez első tekintetre, ép oly könnyen érthető, s a köznapi élet számtalan analógiával vesz körül bennünket. Így az órának a gépezetét a helyett hogy izomerőnkkel közvetlenül mozgatnánk, ezen izomerőnk egy acélrugó összenyomására fordított munkába rejtjük, halmozzuk, akkumuláljuk, s e lekötött erőt a gépezetbe illesztvén, annak lassankénti felszabadulása által — miközben a rugó előbbi alakját ismét visszanyeri — a gépezetet szépen *egyenletes erővel* hajtjuk. Az ilyen felhuzott rugó sem más, mint akkumulátor, mechanikai akkumulátor, és semmi nehézséggel sem járhatna egy oly önműködő vehikulumnak a szerkesztése, melynek szerkesztésbe egy jól felhuzott ilyen hatalmas rugót bele illesztvén, a sineken ép úgy tovaro-

boghatnánk, mint a „villamos akkumulátorok” segítségével.

Csakhogy igen természetes, mikép a villamos erélyt nem mechanikai hanem valamelyes „chemiai” munka végeztetése által halmozzuk fel, kötjük le. Így például alkalmas készülékekben a dynamógépből kiáradó villamos erélylyel *vízet bontatunk* az ő két alkotórészére, oxygen és hydrogenre. Ha most ezen különválasztott elemeknek ugyanazon uton való egyesülését eszközöljük, szabaddá lesz a vegybontásra fordított villamos erély és felhasználható akár világitásra, akár valamely motornak a működtetésére. Im így képzelhetjük magunknak a villamos akkumulátorokat.

A vezetékes villamosság alkalmazása helyett már most sokkal egyszerűbb ily akkumulátorok hatására rendezni be a kocsik motorait, mert e mellett sem a pályatest berendezése, sem a vágányok elhelyezése, sem a kocsiszekrényeknek szerkezete körül semmi különös változtatás nem szükséges. Európában három ily berendezésű vasut van eddig üzemben: egy Párisban 3.5 kmtr pályahosszal, azután a Haag-Scheweringeni Hollandiában 5 kmtr, és a Birminghami vonal Angolországban szintén 5 km. hosszban. Ezek közül a két elsőnek üzemét és berendezését a vasut szakértő megbízottai a helyszínen tanulmányozták, míg a birminghami vonalról a lényegesebb adatokat úgy szerezték be s gyűjtötték össze. Ezen vasutakon az akkumulátorok a kocsik hosszában az ülések alatti szekrényekbe vannak elhelyezve, s összeségük egy batteriát képez, miután hatásuk épen úgy összesíthető, mint a villamos elemeké általában, melyeket ily összműködésükben szintén batteriáknak neveznek. A párisi vonalon alkalmazott akkumulátorok mindenike 11 ólomlemezből áll, 108 akkumulátor képez egy batteriát vagyis — hogy úgy mondjuk — egy kocsi töltést. E 108 elem kilenczével van egy-egy szekrénybe szét osztva s a 12 szekrény a kocsi két oldalán hatával elhelyezve oly formán, hogy az áramba csoportonként való iktatásuk, illetve abból való kikapcsolatásuk által a villamos feszültség 1—2—4-szeresre szabályozható. Egy akkumulátor batteriának tehát csak ólomsúlya 19 mmázsa, folyadék s egyéb szerelvényeivel együtt pedig 28 méter mázsa súlyu. A párisi vonalon alkalmazott ezen akkumulátorok 6—7 óra alatt töltetnek meg, s egy töltéssel rendes körülmények között 4—6 menetet tesznek, de kivéte-

lesen, az-az a töltés teljes kihasználása mellett 65—120 kmtr ut is megtehető velők.

Már a fennebbiekből is kiténik, hogy az akkumulátor-üzem bevezetésével — bármi megnyugtatók legyenek is az ama vasutakon elért eredmények — az Arad-csanádi vasutársulat igazgatósága uttörő munkát fog végezni, a mennyiben ő az 5 kmeter hosszú pályákon nyert tapasztalatok alapján oly nagy kiterjedésű hálózaton akarja a rendszert behozni, melyen a villamos kocsiknak naponként 1,382 kilométernyi utat kellend tenniük, s ha e munkát tényleg haszonnal fogja végeztetni új berendezésű motoraival, akkor az igazgatóság ép oly korszakot alkotó és uttörő munkát végzett a villamos erő felhasználásának a vasuti üzemből való általánosítása körül, mint a hogyan példája- és első vállalkozásával a vicinális vasutak forgalmát annak idejében megteremtette.

Csak is dicséretet s az általános érdekű ügy nevében elismerést érdemel azon aggodalmas elővigyázat, melylyel az igazgatóság a szakközvegek jelentése alapján helyesnek és célirányosnak ismert rendszer megvalósítása érdekében kísérleteit tenni szándékozik. Kísérleti kocsinak egy hosszafaszlító teherkocsi lenne felhasználható; ebben az oldalfalak esetleges levételével az acoumulatorok könnyen elhelyezhetőek lesznek; azonkívül a kocsin felállítható egy ideiglenes fülke, a melyben a kocsi vezetésére szolgáló berendezések lennének elhelyezve, s melyben a kísérő személyzet is elhelyezést nyerne. A kocsi szekrénye alá két-két tengelyű truckok (forgószámolyok) volnának beszerzendők, melyekre a szintén beszerzendő elektromotorok lennének felerősítve. Ezek a truckok és elektromotorok úgy volnának szerkesztve és előállítva, hogy a kísérletek megejtése után szerkesztendő végleges hocsikhoz felhasználhatóak legyenek, ellenben ha a kísérlet be nem ütne, a két truck egy rendes személykocsi építéséhez használtatnék fel, míg a két elektromotor mint dynamogép villamvilágitásra találna czélszerű alkalmaztatást. Szintugy a beszerzendő akkumulátorok, ha a villamos üzem be nem vezetnék, világitásra s a műhelyben egyes műveletekre volnának czélszerűen felhasználhatóak, úgy hogy beszerzési költségük semmiképen kárba nem veszne, míg az akkumulátorok töltéséhez a dyamogépek a kísérleti időre kölcsönképen volnának beszerzendők. Egyszóval a mindössze 22,000 frtba kerülendő kísérleti költségekből, ha e kísérletek be nem válnának is, 10,000 frt megtérülne, s a kockázat mindössze is 12,000 frt, amit az igazgatóság — miként legutóbbi ülésében el is határozta, — a „közügy” érdekében szívesen áldozatul fog hozni.

Es ezen kísérletek kockázatába annál nyugodtabb lelkiismerettel mehetett bele az igazgatóság, mert a siker nagy valószínűsége mellett rendkívüliek az előnyök, melyekkel az új berendezés, a kettős gyorsaságú fokozott személyiorgalom, a siker esetén kecsegtet.

A pályatest és az összes szerelvények nagy kimélete mellett a fentartás költségei tetemesen csökkennének; a személyszállítás eddigi munkáját félsanyi idő alatt végezné a vasut, mi ezen üzem ágának kétszeres fokú fejlődését helyezné rövid időn kilátásba; magának a pálya további fejlődésének egyik előfeltétele, egyszersmind azonban ellenállhatlan rugója volna a felényire rövidült menetidő. A 234 kilométernyi hossz-tengelylyel bíró pálya hálózatában immár elég feladat az óránkénti 30 kmnyi sebesség mellett a „nappali” forgalmat czélszerűen szervezni, az első rendű vonalokhoz való csatlakozást és a helyi viszonyokból eredő követelményeket szem előtt tartani, míg a 60 kmnyi gyorsasággal a pályahossz még oly tágulása mellett is könnyű

Az asszony, az a csábítóan szép asszony pedig ideges unalmában *szórakozásra* vágyott.

Nem állottam ellen kérésének; páholyt vettem az operában, a nemzetiben és a népszínházban. Beirattam egy egész csomó jótkony egyletbe, nem tagadtam meg tőle semmit, semmit — hisz úgy szerettem.

Es itt kezdődik szerencsétlenségem.

Egy ilyen bizottsági ülésen megismerkedett az egyik elnökő fivérével, egy kék dolmányos, arany zsinóros *Luciferrel*.

Az ismeretség eleinte nem csapott át a szokott *chatter* ismeretségek határára. Később azonban sutogni kezdtek. A suttogás kiáltással fajult s meghallottam én is. De tiszta, nyugodt tekintete, arcának szoborszerű, de mégis, oly szelíd kitejezése oly bizalomgerjesztő volt, hogy nevetségesnek tűnt fel a vádaskodás.

De a „feltékenység zöldszemű szörnyetege”, nem hagyott nyugtot. Megbizonyosodtam.

Oh uraim! Ha van pokol: úgy én annak minden kínzó szenvedését átéltem már.

Nem tudtam, mit tegyek? Megakartam élni azt a bűnben is oly szép asszonyt, de ez

nagyon is gyors büntetés lett volna. Gondolkoztam.

Végre megtaláltam bosszum kielégítésének módját.

Ismerve csillogni vágyásának határtalan szeretetét, tudva azt, hogy kivülem senkije sincs, nem törődve magammal, nem a következményekkel... örült szenvedélylyel kezdtem azon az ezercsáppal handa-bandázó moloch testén fizkázdozni.

Spekuláltam derüre-borura. A legkétesebb vállalatokba öltem a magam és a mások pénzét, hogy *ne maradjon utánam más, mint az özönvíz*.

Es sikertült.

Ah, milyen édes, milyen gyönyörűséges volt látnom azt a bűnös szép asszonyt szégyentől piros arczczal, átkozni a perczet, melyben kezét az enyémbé tette.

Tervem sikere csaknem bódulttá tett. Táncoztam, nevettem, míg homlokomat a szégyen pirja, lelkemet az utálat égette. Azután elfogtak.

Most csak arra kérem a tekintetes Törvényszéket: ne gyakoroljon velem szemben szelidséget, ne ítéljenek el rövid időre, hogy élvezzem bosszum diadalát mentől tovább magányomban.

ABDUL.

lesz a legcélszerűbb és kényelmesebb nap-pali személyforgalmat szervezni. És mindezekhez járul azon óriási közvetett haszon, mely a nagy közönségre hárul, mely e nagy és frequens pályát használja.

És e rendkívüli előnyök mellett a villamos berendezés alapján egy oseppt sem kerülne többé az 1382 kilométer uton végzett napi személyszállítás, mint a mennyibe a gőz közvetítése mellett most kerül 30 krnyi gyorsasággal.

A kiküldött szakértő megbizottak nagy minuciózítással csinálták meg több irányban az új berendezés költségvetését, s e költségvetések meglepő tanulságokra vezettek. Ha ugyanis az aradi és csanádi egyesült vasutak összes vonalain a naponként kétszer jövő és menő személyforgalom az 1382 km-ter napi teljesítménnyel villamos erőre rendeztetnék be, akkor a beruházási költségek következőképpen alakulnának:

A motoros kocsik értéke	80,000
Accumulatorok	72,000
Gépberekezés, dynamók, töltőtelep stb.	140,000
	292,000

Mint hogy pedig a legbővebben számítva egy villamos kocsizemkölsége kilométerenkint 28 krba kerülne, a berendezés kamataival legfeljebb 245 krba, míg a gőzvontatás ugyane sebesség mellett, — ha egyáltalán lehetséges volna, — 25 krba kerülne, annélkül, hogy az itt is elkerülhetlenné válandó átalakítások, és a sokkalta megszorított pályafenntartási költségek számításba vétettek volna: önként következik, hogy a villamos berendezés által feleslegessé leendő és beszüntetés alá eső gőzvonatu személyforgalom mostani költségei már maguk fedeznék az idők folytán jutányosabban alakuló villamos személyforgalom költségeit s e mellett akettős gyorsaság s egyéb előnyök ajándékkul esnének az üzemnek.

Örülünk, hogy forgalmunk ezen roppant horderejű reformjának megvalósítását éppen az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága vette a kezei közé. Az a vállalkozási szellem, a hagyományos elfogultságtól mentes és a tudomány minden újabb vívmánya iránt fogékony tiszta szakértelem, a gyakorlatias érzék és a jogosult érdekek ama szigorú figyelemmel tartása, mely ezen egyik leggazdagabb és nagyobb hazai magán vasutunk élén álló férfiakat jellemzi, elsősorban őket teszi hivatottá a forgalom fejlesztésének uttörő üdvös munkájában előjárniok. Meg vagyunk győződve róla, hogy törekvéseiket siker fogja koronázni, mely rövid idő múlva egész személyforgalmunk gyökeres átalakulására fog országszerte vezetni.

Atzél báró akciója.

— Egy érdekes levél. —

A kommentárok között, melyek a magyar sajtóban báró Atzél Béla ismeretes akciójára vonatkozólag megjelentek, hivatkozás történt gróf Károlyi István nevére is, mint aki ehhez az akcióhoz szintén csatlakozott.

Gróf Károlyi István most a hirt világgá bocsájto Budapesti Hírlap-hoz a következő érdekes levelet intézte:

„A Budapesti Hírlap múlt évi december hó 30-iki számában nevémet olvastam; ez magában véve talán hízogó lehetne rám nézve, hogy csekélységgemmel a Budapesti Hírlap foglalkozni kegyeskedett? de nem hízogó a Budapesti Hírlapnak azon minden alapot és igazságot nélkülözö állítása, hogy én, ki tudtommal ma még a szabadélvű pártnak tagja vagyok, ki a polgári házaságnak mindig híve voltam, vagyok és ki azt meg fogom czavazni: alattomosan, titokban a szabadélvű pártból már kilépett képviselővel, vagy képviselővel szövetségben volnék; továbbá, hogy társadalmi uton igyeksem reverzálist adott képviselőket szavuk megtartására kényszeríteni stb.

Senki meggyőzését nem szokásom befolyásolni!

Elvem mindig az volt és az is fog maradni, hogy tetteim által a tisztesség ellen ne vétsek; és épp ezért komolyan felkérem tisztelt szerkesztő urat, hogy ezen soraimnak lapja hasábjain helyt adni sziveskedjék.”

Apponyiról.

— január 5.

Képviselő körökből veszi a P. H. az alábbi sorokat:

Újév napján egy szabadélvű párti képviselő találkozáskor Apponyi gróffal, ama reményességét fejezte ki előtte, hogy az egyházpolitikai javaslatokat támogatásában fogja részesíteni.

A nemes gróf, több nyíltsággal, mint ugyanaz napon a pártívei előtt tette, olyanformán válaszolt, hogy:

— Majd ha fagy?

Ebben a nem egészen új mondásban mindenestre több volt az őszinteség, mint a szellem. A kik figyelemmel kísérték Apponyi gróf eddigi nyilatkozatait az egyházpolitikai kérdésekről, azokat egyáltalán nem lepheti meg az ő állásfoglalása. Epen az lett volna meglepő, ha nem így járt volna el. Cserben hagyta ő már egyszer kicsinyes ürügyek alatt a közigazgatás államosítását is, s a melyre nézve pedig mindenestre több joggal emelt paternitási igényeket.

A ki figyelemmel kísérte eddigi nyilatkozatait az egyházpolitikai kérdésekben most is teljesen elő lehetett készülvén a cserbenhagyás újabb kiadására. Apponyi gr., igaz hatalmas beszédek tartott az egyházpolitikai reformok mellett, de mindenik beszédében gondosan fentartott a maga számára egy kibuvó ajtót. Apponyi gr., igaz, ékes szólásának egész erejével hirdette a reformoknak állami és nemzeti szempontjából való szükséges voltát — de csak addig, a mig fel lehetett tenni, hogy a kormánynak nem sikerült a reformjavaslatok közül a legfontosabbat is előterjeszteni. Attól a perctől kezdve, hogy ez a javaslat is a ház asztalán fekszik, megszűnik Apponyi grófnak az egyházpolitikai reformok iránt való lelkesedése.

Újévi beszédében már egészen más hurokat pengtet, édes keveset törődik a reformokkal, melyek csak nemrég állami és nemzeti szempontokból annyira szükségessé voltak s most már a pártjának összetartása az, a mire szükség van, a mire egész gondját fordítja. Nincs ebben az eljárásban semmi meglepő, semmi olyan a mire az előzmények után el nem lehetünk volna készülvén. A különös csak az, hogy mégis az Apponyi gr. intimusai vádolják a kormányt az egyházpolitikai kérdések terén — pártmanőverrel és taktikázással!

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi január hó 10-ik napján d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

36. A tanácsjelentése a pénzügyigazgatóság által 1893. december hóban elő és leirt állami adók után elő és leirandó községi adó tárgyában.

37. U. a. a Kossuth-utcai laktanya kömüves és kőfaragó munkáinál felmerült többlet tárgyában.

38. Nyugdíj-bizottságnak jelentése Todrovits Gergely seprőgépező nyugdíjaztatása tárgyában.

Arad, 1894. január 5-én

Kiadta:

INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

Megyei közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Aradmegye törvényhatósági bizottsága által Aradon 1894. évi január hó 9-én tartandó évnegyedes közgyűlésben tárgyalandó ügydaraboknak.

42. Szeben vármegye átirata a talmácsvöröstoronyi és alvincz-nagyszebeni vasutvonalok kiépítésének pártolása iránt.

43. Szabolcs vármegye átirata a Besenyei György emlékére létesítendő szoborra adománygyűjtése tárgyában.

44. Heves vármegye átirata a katonai levezetések iránt.

45. A vármegye alispánjának előterjesztése

özy. Nikora Dávidné és Szöke Károlyné kegydíjának folyósítása tárgyában.

46. Az árvaszék előterjesztése Laza Flórián, és

47. Groszné Adler Josefa gyámpénztári tartozása tárgyában.

48. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságának kérvénye a gurahoncz-nagyhalmagyi vasutvonal segélyezése iránt.

49. A bányászati körjegyzői szövetkezeti községek képviselőtestületének határozata a telekkönyvi munkálatok keresztül vezetése tárgyában.

50. Vaszoja község képviselő testületének határozata a jegyző által támasztott erdei haszonvételi illetmény iránt.

51. Aradváros iskolaszékének átirata a siktetnema iskola segélyezése tárgyában.

52. Agris község képviselő testületének határozata a jegyzői lak építése tárgyában.

53. A petrisi körjegyzői szövetkezet községek képviselő testületének határozata egy közúti hid építése költségeinek fedezése iránt.

54. Dr. Tenner Pál kérvénye a peronospóra viticol a elleni kötelező védekezés tárgyában.

55. Baja község képviselő testületének határozata éjjeli őr felfogadása tárgyában.

56. Uj-Szt.-Anna község képviselő testületének határozata Steiner János tanítói fizetése iránt.

57. Az alispán jelentése Megyes-Bodzás és Megyesegyháza község szervezkedési szabályrendelete tárgyában.

58. Zimánd-Ujfalu község képviselő testületének határozata a község tulajdonát képező egy birtokrész eladása tárgyában.

59. Szemlak község képviselő testületének határozata az ital és fogyasztási adó kezelése tárgyában.

60—61. A pécskai járás főszolgabirójának jelentése a forrai-nagy-iratosi körjegyzői díjnak fizetése tárgyában.

62. Kurtucs község képviselő testületének határozata ellenőri állás szervezése iránt.

63. Faz. Varsánd község képviselő testületének határozata a közgyámi fizetés leszállítása tárgyában.

64. Magyarad község képviselő testületének határozata a törvénybíró és kisbírák fizetésének felemelése iránt.

65. F. N. Iratos község képviselő testületének határozata az előfogatozás megváltása tárgyában.

66. U. az egy éjjeli őr felfogadása tárgyában.

67. Elek község képviselő testületének határozata az urbéreszek között létre jött földcsere, és

68. egy ártézi kut furása tárgyában.

69. N.-Kamarás község képviselő testületének határozata tenyészbika beszerzése iránt.

70. Dézna község képviselő testületének határozata egy ménló beszerzése tárgyában.

71. Békés vármegye átirata Erkel Ferencz szobrara adomány gyűjtése tárgyában.

72. Tamásdán István és társai felebbezése az ó-pécskai jegyzői választás ellen.

73. Magyarad község képviselő testületének határozata a telekkönyv kiigazítási költségeinek fedezése iránt.

Aradon, 1894. évi január hó 4-én.

DÁLNOKY-NAGY LAJOS,
főjegyző.

IDÓJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 773.4 milliméter, délután 2 órakor 774.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 9.8, délután 2 órakor C° — 6.0. Sél irányja és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután órakor DK. Felhőzet: reggel főbnyire derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter hó.

Arad villamos fényben.

— Tervek a megvalósulás küszöbén. —

Arad, január 5.

Arad egyike azoknak a modern színvonalon álló vidéki városoknak, a melyekben lépten-nyomon szembeszökők a haladás jelei, a melyek legfőbb biztosítékát képezik a nagyvárossá váló fejlődésnek.

E fejlődésre messze kiható tervet érlelt meg a megvalósulás stádiumáig az aradi légszuszóvilágítási társulat s ez a terv Aradváros villamos világitásának a terve.

Tartózkodunk a végleges döntés előtt az

aradi légszuszvillágítási társulat és a budapesti Ganz és társa cég között létrejött megállapodások részleteinek tárgyalásától a helyütt még csak a pusztán tények konstataására szorítkozunk.

A két társaság közösen s a közöttük történt megállapodások értelmében már a jövő hétfőn elején ajánlatot tesz Aradváros közönségének a villamos világítás berendezésére nézve s kéri fogja a kizárólagos koncesszió megadását.

A részletes ajánlatból kitűnőleg a villamosságot egy központi telepből legelőször a város azon pontjaira fogják vezetni, a melyek nincsenek, vagy csak petroleummal vannak világítva. Tehát első sorban a városliget, a főút mellékutcáinak és az összes külvárosok világítása rendeztetik be. Ugy szintén villammal világítják a várat és Uj-Aradot. A belváros villamos világítása függőben marad addig, míg a légszuszvillágítási társulat és Aradváros közönsége között a szerződés le nem jár, vagy közös megegyezéssel fel nem bontatik.

A villamvilágítási berendezés nagy használati értékével szemben a csereértéket képviselő díjtételek alig lesznek valami csekély összeggel magasabbak a budapesti berendezésnél. A két berendezés díjtételei közötti csekély eltérést az a körülmény indokolja, hogy a míg Budapest Salgó-Tarjánból kap kőszén, addig Aradnak nagyobb szállítási költséggel és távolabbról kell kőszén szükségletét beszerezni.

A díjtételek közötti különbséget azonban jelentékenyen csökkenteni fogja az, hogy Aradon évi alapdíjat nem fognak szedni.

Gondoskodás történt arra nézve is, hogy a villamos erő ipari célokra is hozzáférhető legyen. E célból tervbe van véve a lovonatu vasút villamos üzemre leendő átalakítása is. Ha a város a lóvasuttársasággal a koncessziót meghosszabbítja, az esetben kétségtelen, a villamos üzem létesítése, melylyel közuti vaspályánk modern közlekedési eszközzé alakul. Ez esetben a központi telepet éjjel-nappal állandóan működésben kell tartani s lehetővé lesz téve a villamos erőnek ipari célokra való alkalmazása is.

A tervek, melyeket örömmel üdvözöl a haladás minden híve, a februári városi közgyűlésen és a légszuszvillágítási társulat február közepén tartandó rendes évi közgyűlésén kerülnek végleges döntés alá.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 6. —
Hideg — Száraz.

HIREK.

Január 6. Szombat. Róm. kath. naptár: Vízkereszt. — Protestáns naptár: Vízkereszt. — Izraelita naptár: Chev. R. Ch. — Görög-keleti naptár (december 25.): Nagykarácsony. — A nap két 7 óra 29 perczkor, nyugszik 4 óra 11 perczkor.

Január 7. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Rajmund. — Protestáns naptár: Rajmund. — Görög-keleti naptár (december 28.): Istens M. — A nap két 7 óra 29 perczkor, nyugszik 4 óra 13 perczkor.

Január 8. Hétfő. Róm. kath. naptár: Szeverin. — Protestáns naptár: Szeverin. — Görög-keleti naptár (december 27.): István főd. — A nap két 7 óra 29 perczkor, nyugszik 4 óra 14 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bementési díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgárliskola, földszint.

Január 6. Szocialisták országos értekezlete (Magyar Király).

Január 9. Aradmegye tavaszi évnegyedes közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Január 10. Aradváros januárhavi rendes közgyűlése délután 4 órakor.

Január 14. Az aradi és csanádi egyesült vasutak rendkívüli közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Január 21. Az aradi hadastyán-egylet jubileuma.

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep és a holnapi vasárnap következtében kedden f. hó 9-én reggel jelenik meg.

— Személyi hírek. *Institutoris* Kálmán városi főjegyző, *Barabás* Béla dr. orsz. képviselő, *E. Illés* László és ifj. *Kristyó* János köztörvényhatósági bizottsági tagok tegnap a Jókai-ünnepre Budapestre utaztak.

— A közös pásztorlevél a templomokban. A polgári házasság kérdésében megtartott püspöki konferencia tudvalevőleg egy közös pásztorlevelet szerkesztett, a melynek a magyarországi összes katolikus és gör. kath. templomokban szószékéről való kihirdetését határozta el a konferencia. Most arról veszünk hírt, hogy a csanádmezei püspökség területén, ily formán tehát Aradon is, vizkereszt ünnepén hirdetik ki a katolikus hívőknek az említett pásztorlevelet.

— Vízkereszt. Ünnepet túl ma a katolikus világ: vizkeresztet, melyet az egyház minden évben nagy fényvel szokott megülni. A minoriták aradi templomában a vizszentelés szertartása reggel 8 órakor megy végbe, d. e. 10 órakor pedig zenés nagy mise lesz, melyen *Jámossy* Demjén dr. rendfőnök fog fényes segédlettel ozelebrálni.

— A törvényhatósági tagok felelőssége a közpénzekért. Miniszteri rendelkezés akarja úgy, hogy a városi pénztárban kezelt alapok és alapítványok elhelyezése ügyében évenként hozzon határozatot a köztörvényhatóság, hogy a közpénzek mely takarékpénztárban helyeztessenek el. A bizottsági tagok a takarékpénztárak szilárdságáért és a közpénzek biztonságáért tudvalevőleg teljes vagyoni felelősséget vállalnak. A bizottsági tagok időközben könnyen rossz anyagi viszonyok közé juthatnak s így esetleg nem képesek anyagilag megfelelni az alapok és alapítványok összegeiért. Ez a körülmény indította a minsztert rendeletének meghozására.

— A görög keletiek karácsonya. Görög keleti román és szerb hitvallású polgártársaink ma és holnap a karácsony, holnapután pedig *István* vértanu ünnepét ülik. Ünnep első napján délelőtt 9 órakor a román templomban *Metianu* János püspök tart ünnepies istentiszteletet hat lelkes fényes segédlete mellett. A szerb templomban *Alexits* István plébános mond ünnepi misét. Ünnep másodnapján a templomokban csak a szokásos vasárnapi istentisztelet lesznek. Az ünneplő polgártársaknak kellemes ünnepeket kívánunk.

— A monographia-bizottság f. hó 7-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor a főispáni hivatalban ülést tart, melyre a t. tagokat ez uton is meghívja az elnökség. Tárgy: Az újabb kötetnek sajtó alá rendezése.

— Gőzhajózás Arad és Szeged közt. A Maroson létesítendő gőzhajózás szempontjából már a napokban megkezdik az aradi folyammérnöki hivatal a részletes fölméréseket. *Münsberger* műszaki tanácsos leiratban fölhívta az aradi folyammérnökséget, hogy a munkálatokat mielőbb kezdjék meg. A munkálatok költségeit a kormány által az előleges munkálatokra megszavazott 100 ezer frtból fődözik. Először a Makó-Szeged közt eső szakasz részletes fölmérését eszközlik, azután haladnak Arad felé, tervet készítve a meder és partszabályozásról a gőzhajózás szempontjából. A fölvételi munkálatokat *Martin* Tivadár kir. mérnök és *Vögel* József mérnök kezdi meg, mihelyt a jég Makónál megindul.

— Jókai műveinek jubilaris disz kiadását újabbán megrendelték: *Péterffy* Antal (Arad), *Lonovich* József (Makó), *Tomka* Gyula (Kaszaper).

— Aradmegye állandó választmányja e hó 8-án, hétfőn d. u. 4 órakor *Fabian* László főispán elnöklete alatt ülést tart, melyen a f. hó 9-én végbemenő megyei évnegyedes közgyűlés tárgysorozatot készíti elő folytatálagosan.

— Az ország szocialistái Aradon. Az egész ország szocialistái összesereglenek ma és holnap Aradon, hogy megtartsák többször említett szocialdemokrata pártgyűlésüket, mely a „Magyar korona“ vendéglőben folyik le, erős rendőri felügyelet alatt. *Sarlot* Domokos főkapitány akként intézkedett, hogy csak belépti jegyekkel lesz szabad megjelenni a kongresszuson s az ülés vezetői felelősek azért, hogy a bejelentett tárgysorozaton kívül semmi egyéből nem lesz szó a két napig tartó országos pártgyűlésen. Első nap *Green* Nándor, a másodikon *Rámer* István rendőrhadnagyok lesznek jelen a rendőrkapitányság képviselőtében. A szocialista pártgyűlésre képviselőket jelentettek be Aradról, Budapestről, Temesvárról, Ujvidékről, Debreczenből, Kolozsvárról, Hódmezővásárhelyről, Szegedről, Lugosról és Verseczről. A nagygyűlésre a tegnap délután Budapest felől jövő személyvonattal mintegy ötven főnyi szocialista csapat érkezett. A harcosok vérpiros kokárdákat viseltek. Az érkezőket az aradi szocialisták küldöttséggel fogadták az indóházban. A szocialisták küldöttei a holnapi délelőtti értekezlet után a vértanuk szobrára koszorút helyeznek.

— A járványbizottságok és az államvasut. A fekete rém, az ázsiai kolera grasszálása idején a járványbizottságok korlátlanul hajtatták végre a védekezési intézkedéseket az államvasutak telepein, vonalain is. Most a miniszter elrendelte, hogy a járványbizottságok csak a vasuti szakközégek meghallgatásával s előzetes helyszíni szemletartása után terjeszthetik ki működésüket az államvasutakra.

— Skontrális szék. Aradmegye számonkérő széke tegnap délelőtt 9 órakor *Fabian* László főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen részt vettek *Szathmáry* Gyula alispán, *Schöb* Aurél tisztii főügyész, *Dálnoki* Nagy Lajos főjegyző és *Vásárhelyi* Béla. A megvizsgált hivatalokban föltétlen rendet találtak.

— Jókai-jubileum Battonyán. A battonyai kaszinó-egylet is meg fogja ünnepelni — írja leveleznök — január hatodikán *Jókai* 50 éves írói jubileumát. Ez alkalommal dr. *Bignió* Béláné el szavalja *Komócsy* József alkalmi ódáját. *Mátéffy* Lajos ügyvéd pedig *Jókai* irodalmi működését méltatja. Ezután vacsora következik, amit tánc követ.

— Az ezredik évforduló. A honfoglalás ezredik évfordulóját széles e hazában, hol csak egy magyar kebel dobog, mindenütt leskésedéssel készülnek megünnepelni. Aradváros közönsége, a mely hazafias cselekedetekben mindig elől járt, az előjelekből ítélve ezuttal is fényesen ki fog tenni magát. Már most örömmel regisztrálhatjuk, hogy városunk egyik szerény egyesülete, az aradi iparos-iffjak önképző- és betegsegélyző egylete feladatául tűzte ki a millennáris évfordulóra saját otthonát építeni. A bizottság e célból már régen megalakult s azóta kitartással dolgozik. Munkájában annyira előre haladt, hogy a nemzeti ünnepet az egylet már saját házában fogja megünnepelni.

— Zene a jégen. Halifax hívei részére kellemes délutánokról gondoskodott a jégdirektor, a ki közvetlen összeköttetést tart fenn az iddbintéző felsőbb körökkel. Megállapodott ugyanis velük arra nézve, hogy a tegnap este leöntött jégpáncél ma reggelre a lehető legsimább legyen. A kötelező megállapodás után pedig ezennel közölni teszi, hogy szombaton és vasárnap délután fél 3-tól 5 óráig a városligeti jégpályán a háziezred zenekara játszik. A zenés jégünnepeyre nem tagok 30 krért kapnak belépti jegyet. Tehát, jégre magyar!

— Primiczia. *Maschek* József felszentelt pap ma reggel 8 órakor tartja a minoriták aradi templomában első szent miséjét.

— Uj magyar állampolgár. *Hirsch* István pankotai lakost a belügyminiszter a magyar állampolgárok sorába felvette. Az új állam-

pölgár tegnap tette le Szathmáry Gyula alispán kezeibe az esküt.

— A Krivány ügy. Aradváros harmadik választó kerületében ifj. Krivány János megyei gyámpénztárnokot már három ízben törvényhatósági bizottsági taggá választották. A harmadik megválasztását minthogy ellene törvényes határidőben felebbezést nem adtak be, Aradváros igazoló választmánya igazolta. Az igazoló határozatot megapellálták. Így került az ügy Aradváros állandó bíráló választmánya elé, mely tegnap Fábrián László főispán elnöke alatt tartott ülésében a választást megsemmisítette, mert ifj. Krivány János Aradmegye törvényhatósági bizottságában állásánál fogva ülési és szavazati joggal bír. Mint hírlík, az ügyet Krivány felebbezése folytán véglegesen a belügyminiszter fogja eldönteni.

— Eltűnt pénzes csomag. Battonyai levelezőnk írja: A battonyai postahivatal f. hó 4-én reggel az aradi vonathoz induló posta kocsin 600 frtot tartalmazó pénzes csomagot helyezett el. A kocsin mint rendesen, két ember ült. Midőn a kocsi a vonathoz ért, akkor vették észre, hogy a láda, melyben a csomag el volt helyezve, nyitva van és a pénz hiányzik. Abban a hiszemben, hogy a pénzt a postán hagyták, visszasiettek a postahivatalhoz, de ekkor kiderült, hogy a ládát elfelejtették bezárni. A vizsgálatot azonnal megindították, eddig a tettesnek nyoma sincs. A legvalószínűbb az, hogy a pénzt még a hivatal előtt álldogálók közül vette ki valaki látva, hogy a ládát nem zárták be.

— Tanácsülés. Aradváros tanácsa a mai ünnep miatt rendes ülését elhalasztja s hétfőn délelőtt 10 órakor tartja meg.

— Suciu Aurél, mint „hírlapíró.” Borosjenőben a fősztolgabíró lefoglalta egy számát a nagyszabeni *Cronica* című szennylapnak, mert nincs rajta, hogy kis is voltaképen a szerkesztője. A jó kis ujság felsorolja munkatársait, a kiknek sorában ott disztelenkedik Suciu Aurél aradi dákóoláh agitátor neve is. No ez aligha fog vonzani

— Az új gyógyszerár kérdése. Battonyai levelezőnk jelenti: Kodor József gyógyszerésznek egy második gyógyszerár felállítására iránti kérvényét azzal küldte vissza a belügyminiszter, hogy az engedély megadását a községtől teszi függővé. A napokban tartandó községi gyűlésen határoznak ez ügyben.

— Utóállítás. Az aradi várban tegnap volt az idén az első utóállítás, melyen a megye részéről egy firokott vizsgáltak meg.

— Orgyilkossági kísérlet. Az eleki határban fekvő tulkányi szőlőkben szőlőcsész minőségben alkalmazott Pelyhes Vaszilie házába az ablakon keresztül, a napokban éjjel 11 órakor ötmerelelen tettes belélt. A nyulserétből álló löveg az ágyba, és a takaróba hatolt, de az emberben kárt nem tett. A tettest nyomozzák.

— Állatorvos-választás. Gerzanits Gyula battonyai körállatorvosnak N.-Beeskereken történt megválasztásával megüresedett állatorvosi állást — írja levelezőnk — a f. hó 20-án tartandó községi gyűlésen töltik be.

— Panasz a korcsolyázó egyesület ellen. Több oldalról panaszt vettünk egyes szülők részéről, hogy a tanulóktól a korcsolyázó egyesület pályáján sokkal magasabb díjakat követelnek, mintsem az általában indokolva volna. Az évi 2 frtos idény díj — tekintettel a pár héti tartó szezonra — éppen oly magas mint a harminc krajczáros belépti díj ugyankor is, midőn zene nincsen. Tudunkkal a korcsolyázó egyesület nem haszonra alakult társulat, s a társadalomtól is részesül annyi támogatásban, hogy s is hozzájárulhatna azon humanitárius törekvésekhez, melyek azt célozzák, hogy a tanuló ifjúság testedző szórakozásait, biztos felügyelet és tisztességes társaságban üzhesse.

— Katonazene lesz ma, szombaton este a „Fehér Kereszt” disztermében, terített asztalok mellett. Belépti díj nincs. Az érdekes hangverseny este 7 órakor kezdődik.

— Új kávé Aradon. Mészáros Sándor, a borossebesi vasuti vendéglő eddigi tulajdonosa ma vette át a Thökoly-téri Bergonczí-féle kávé-

házat, mely eddig is jó névnek örvendett. Mai hirdetését ajánljuk az olvasóközönség figyelmébe.

— Névmagyarosítás. Rasiu Mária révi illetőségű lakosnak a belügyminiszter megengedte, hogy vezetéknevét „Szilágyi”-ra változtathassa.

— Új czég. A Lux és Rubinstein czég által birt aradi átlamvasuti városi menetjegyirotát és nemzetközi szállító-hivatalt a mai nappal Rubinstein Mór vette át.

— Pályázatok. Eperjesi törvényszéknél ügyész állásra 2 hét alatt. — Fiumei tengerészeti hatóság műszaki osztályánál segéd mérnöki állásra 2 hét alatt.

HYMEN.

Geller Izidor, a Granichstäden testvérek özég aradi fiók üzletének vezetője, jan. hó 7-én d. u. 3¹/₂ órakor esküszik örök hűséget Holländer Veronika kisasszonynak, Holländer Albert aradi jőnévű aranyműves kedves leányának.

GYASZROVAT.

Zádor Ilonka, Zádor Bertalan, az első magyar ált. bizt. társaság czégjegyzőjének bájos kis leánykája — mint mély részvétellel értesülünk — 4 éves korában hirtelen elhunyt. A kedves gyermek temetése, ki az általános uralgó difteritisznek lett áldozata, tegnap d. u. ment végbe, a rokonok, ismerősök és jóbarátok nagy részvete mellett.

† Stein Joachim háztulajdonos, Stein Zsigmondnak, az aradi Lengyel és Stein czég beltagjának édes atyja — mint részvétellel értesülünk — tegnap hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult, a ki Aradváros egyik legregibb s köztisztelőben álló polgára volt, 76 évet élt. Nyugodjék békében.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Felhívás. Az „Aradi Tornaegyesület” azon T. tagjait, kik a február 3-iki ünnepélyben való részvételüket aláírásuk által biztosították, tisztelettel felhívom, miszerint tekintettel a hátra levő idő rövidegére, úgy a torna — mint a vivó-órákra az összegyakorlás czéljából pontosan megjelenni sziveskedjenek. Aradon, 1894. január 6-án Nagy Sándor titkár művezető. Az „Aradi Tornaegyesület” február 3-iki emléktünnepélyét rendező vigalmi- és műszaki-bizottság január hó 6-án délután 2 és fél órakor a szokott helyen gyűlést tart, melyen fontos ügyek fognak tárgyalatni, ezért e bizottságok tagjait tisztelettel felkérem, hogy minél nagyobb számban és pontosan megjelenni sziveskedjenek. Arad, 1894. január 6-án Illmann Ottó bizottsági elnök.

(*) A világsosi temetkezési egyesület — írja levelezőnk — a napokban tartotta szokásos évi közgyűlést. Örömmel konstatalta a jelentés, hogy a tagok száma az 550-et felülhaladta. Indítványozták azután, hogy a jövőben temetkezési költségre az eddigi 40 frt. helyett 50 frt. adassék, de a régi állapotot tartották fenn továbbra is. Erre a tisztikar leköszönt s az új tisztikar ekként alakult meg: Elnök Krausz Jakab, alelnök Török János, pénztárnok Schmidt Jakab, jegyző Eicher József. Választottak még 12 választmányi tagot. A közgyűlés az új tisztikar életetésével oszlott szét.

(*) Kaszinói közgyűlés. A battonyai kaszinó egyesület f. hó 14-én d. u. 3 órakor tartja meg saját helyiségében évi rendes közgyűlést.

(*) Az aradi első magyarnyelv terjesztő betegsegélyező és temetkezési egyesület f. évi január 7-én délután 6 órakor Kossuth-utca 5. sz. a. Valenta András külön helyiségében választmányi gyűlést tart.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 6. Az aradi dalegyelet estélye (Wittman-féle vendéglő.)
Január 7. Tízoltóbál Buttyimban.
Január 7. A philharmonia-egylet monstre-hangverseny és táncvizsgálma (Fehér Kereszt.)
Január 13. Az aradi izraelita nőegylet estélye (Fehér Kereszt.)
Január 17. Zártkörű estély a tisztí kaszinóban (Vár.)
Január 20. Az aradi menyecskek bálja (Vadember-vendéglő.)
Január 20. Az aradi egyéves önkénytesek táncvizsgálma (Fehér Kereszt.)
Január 20. Csermői önkéntes tizoltó-egylet táncvizsgálma.
Január 27. A világsosi önkéntes tizoltó-egylet bálja.
Február 3. Az aradi tornaegylet jubileumi estélye és táncvizsgálma (Fehér Kereszt.)

Február 5. Az aradi helyőrségi tisztikar fényes táncvizsgálma (Fehér Kereszt.)
Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)

A philharmonikusok estélye.

— Monstre-hangverseny és tánc. —

A „Philharmonia egyesület” folyó hó 7-én, azaz holnap este a 33-ik ezred zenekarával egyesülten a „Fehér kereszt” termében tartja meg ez idén első nagy hangversenyét.

A kik már a megelőző években gyönyörködhetek ezen nagyra törő egyesület igazán művészi színvonalon álló hangversenyeiben, azok bizonyára a legnagyobb örömmel várják azt, hogy egy újabb művészi élvezetben részesüljenek.

Azok a meglepetésszerű kedves emlékek, melyek a mult évekről fönmaradtak, elég biztosítékot nyújtanak arra, hogy a legnagyobb bizalommal s mindig fokozódó várakozással üdvözölje a művészet iránt fogékony és lelkesedő közönség az egyesület ez idai első fellépését.

De azt hisszük, hogy az eddig elért sikerek azokat is lelkesíteni fogják, kik még eddig nem részesülhettek a „Philharmonia-egyesület” által nyújtott műélvezetben, mert lehetetlenségnek tartjuk azt, hogy ne szerettek volna tudomást az eddigi nagy sikerekről, a mikor úgy a sajtó, mint a közönség a legnagyobb elismeréssel s elragadtatással nyilatkozott azokról. — Ezért hisszük is, hogy a holnap tartandó nagy hangverseny a közönség részéről a legnagyobb pártolásban fog részesülni, annnyival is inkább, mert egy-egy ilyen zenei estély Aradon még mindig esemény számba megy.

Az egyesület nemes czéljának megfelelően állandóan a legnagyobb szorgalommal tanul és sokat áldoz a művészet fejlesztésére, s így tagadhatatlan, hogy évről-évre feltünőbb a haladás.

Ez idén tehát már nem csak arra van kilátás, hogy a mostani hangverseny szintén olyan magas színvonalon fog állani, mint a megelőzőek, hanem arra is, hogy azokat művészi tekintetben jóval túl fogja szárnyalni.

Biztató esemény erre nézve a mostani program is, mely a legválogatottabb zenei művekből van összeállítva. A közönség a művészi előadás mellett a legnevesebb zeneköltők örökbecsű és örökszépességű műveiben fog gyönyörködni. — Ezeken kívül, a mi a programban nincs felvéve, egy nagyon kellemes meglepetés is készült a mit természetesen előre nem árulhatunk el.

A hangversenyen Hulka Ödön karmester kiváló zenei kapacitás fog dirigálni. A nagy-hírű karmesterzenei képzettsége és a zeneiműveket mélyen átérző képessége olyan előadást fog produkálni, mely a szerzők művészi gondolatait a leghivebb bensőséggel adja vissza. A művészi színvonalon álló zenekar játékát főleg tehát ez teszi majd becsest és igazán élvezetessé, mert érzést és lelket ad a magaróptá gondoltnak.

Kiváló száma a programnak a többi között Gollermann románca című gordonka szóló zenekar kísérettel. A gordonka szólót Syrinek Béla zenetanár fogja játszani. Syrinek ur, ki tagja a bécsi nagy operának, művészi leg kezeli a gordonkát. Alig néhány hónapja, hogy Aradon van, már is a legnagyobb elismerést vívta ki magának, tehát már neve biztosítékot képez a magasabb műélvezetre.

A hangverseny jótékony és közművelődési czélra adatik elő. Az aradi közönség lelkes támogatója a művészetnek s páratlan támogatja a jótékonyiságnak.

A művészet és jótékonyiság vonzani fogja a közönséget s azért hisszük, hogy a kitűzött cél művészileg és anyagilag fényesen el lesz érve.

(=) **Tornász-bál.** Az „*Aradi Tornaegetesület*” 15 éves fennállásának emlékünnepét rendező bizottság Illmann Ottó elnöklése alatt gyűlést tartott, melyen a február 3-iki ünnepély részletes sorrendjét véglegesen megállapították s a választmány óhajához képest elhatározta a bizottság, hogy az ünnepélyen katonazenekar is fog közreműködni. Ezen felül kellemes meglepetés vár a közönségre, a menyinyiben a bizottság költséget nem kimélve Pongrácz, kolozsvári híres népzenekarát fogja lehozni. Az agilis bizottság minden lehetőt el fog követni arra nézve, hogy a közönségnek kedélyes és fesztelen estélyt szerezzen. 1500 meghívót fog a bizottság kibocsájtani, melyeknek szétküldését már meg is kezdték. A vidéki közönség is nagy számmal lesz képviselve s így alapos kilátás van arra nézve, hogy Aradváros és környékének intelligens közönsége a farsang folyamán kedélyes találkozót ad egymásnak. Az ünnepély sorrendje csak az estély alkalmával fog kiosztatni, miután a derék tornászok és vívók titokban tartják tréfás mutatványaikat s azzal meg akarják lepni a közönséget.

(=) **Az aradi dalegyület estélye.** Az „*aradi dalegyület*” ma este a Wittmann-fele helyiségben estélyt rendez, terített asztalok mellett. Hogy az est sikere biztosítva van, arról legjobban kezeskedik e műsor:

1. *Kápolna* (fis) Kreutzertől. Előadja a dalegyesület.
2. *Hazám.* Wischingtől. Előadja a dalegyesület.
3. *Óra couplet.* Előadja Nyilassy Mátvás.
4. *Szivhullámok.* Szentirmaytól. Előadja a dalegyesület.
5. *Tréfás kar.* Riegertől. Előadja a dalegyesület.
6. *Természetrajz couplet.* Előadja Nyilassy Mátvás.
7. *Isten veled.* Zymaytól. Előadja a dalegyesület.
8. *Dalcsokor.* Waschingtől. Előadja a dalegyesület.

Belépti jegy az estélyre személyenkint 50 kr. *Műsor után táncz lesz.* — A dalegyesület ezen estélyére felhívjuk a közönség figyelmét.

(=) **Tánczvizsga.** A következő bali meghívót vettük: Meghívó. Az aulirt ifjuság által Aradon, 1894. évi február hó 1-én A „Fehér-Kereszt” szálloda nagytermében rendezendő zártkörű tánczvizsgámra. Alacs János, Angeli Mátvás, Benedek Albert, Becker Ferencz, Deimel Lajos, Gajdi István, Grallert Rudolf, Grbois József, Háy Sándor, Hartmann Gyula, Heidenreich Kálmán, Holzeisen József, Holtzer Károly, Illics Simon, Jamnitzky János, Kampis Antal, Kelcsó Fülöp, Konetkó Károl, Krausz Árpád, Lauf János, Matis Endre, Masztig Pál, Nadler Lajos, Németh Gyula, Opra Lajos, Reinhart Ferencz, Rosmanith Géza, Riegler Sándor, Stollman Márton, Schmarda Márton, Szilágyi Dezső, Schuber Lőrincz, Schlesinger Lipót, Takácsy Zoltán, Tirmann Konrad, Tóth Jenő, Varga Géza, Zachariás István, Zeidler József, Zimmermann Ignác. Ezen meghívó belépti-jegyül szolgál. Kezdeté fél 9 órakor.

(=) **A menyecskek bálja,** melyről tegnap megemlékeztünk, nem február 1-én, hanem január 20-án tartatik meg Schór „Vadember” vendéglőjében.

(=) **Az izraelita nőegyesület** jótékonycélú tombolájára befolyt tárgyak folytatólagos jegyzéke: *Deutsch* Babetta 2 üveg illatször, 2 kis tálcza, 1 virágvasa, 1 ruhakefe, 1 cserép díszváza, 1 játéktárgy; *Deutsch* Gyuláné 1 bonboniere gitár alakban, 1 virágtartó, 1 ékszerdoboz porcellánból, 1 varrópárna, 1 névjegytartó, 1 porcellánkép; *Lustig* Julia 1 tál email festéssel, 2 nippes figura, 1 terragota figura, 1 porcellán virágtartó, 1 himzett óratartó, 1 vörös kávécsésze; dr *Schöpkés* Edéné 1 felszerelt dohányzó asztal, 1 fehér antik üvegvasa, 1 vésett brochéttü; *Waldner* Gyuláné 1 díszes kredenczfutó színes hímzés (késimunka.) További adományokat szíveskedjenek Schühof Károlyné urnához (Szabadságtér 20-asz.) küldeni. A nemeslelkű adakozóknak hálás köszönetét fejti ki az izraeli nőegyesület elnöksége.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Január 6. (Szombat) Délután: Két huszár és egy baka, 4 ekas bohózat; este: A királsfogás, operette.
Január 7. (Vasárnap) Délután: Jani és Juozsi, énekes bohózat; este: A fogadott leány, népszínmű Zachariásné Kallós Ilonától. (Először.)

Január 8. (Hétfő) Fogadott leány, népszínmű. (Másodször.)

Január 9. (Kedd) Koldusdiák, operette.

Január 10. (Szerda) Bolondok estélye, vigjáték és Szerelmi varázsital, operette.

Január 11. (Csütörtök) Mongodin ur felesége, bohózat.

Január 12. (Péntek) Traviata, nagy opera.

Január 13. (Szombat) 47-ik csikk, dráma.

Január 14. (Vasárnap) Délután: Belle villi szűz, operette; este: Huszár és ny, népszínmű.

Tolnainé, mint vendég.

III.

A dolovai nábob leánya.

Hogy az aradiszínház elhibázott építmény, az már régen köztudomású dolog, hogy benne az ájér időnkint kelletténél hidegebb, azt a közönség tapasztalásból tudja, de hogy Boreas istenség a muzsák felszentelt templomában a legborzasztóbb orgiát ülhesse, arról csak a tegnapi est győzött meg mindenkit.

Nem akarok a vendégművésznő érdemeiből mit sem levonni, de tartozom annak kijelentésével, hogy tegnap a légvonat (magyarul ozug) állott a helyzet magaslatán. Ezt különben Tolnainé maga sem fogja eltagadni, ki a mi modern berendezésű színházunknak köszönheti, hogy harmadik szerepének eljátszásánál — melybe talán legnagyobb ambícióját helyezte — alig bírta leküzdeni erős hangbeli indispozícióját. Talán helyesen cselekedték a hivatott intézőség, ha a fölös szelőlökből a felépítendő nyári színházjávéra is mentene meg valamit.

Különben pedig Tolnainé harmadik vendégszereplése ütött ki leggyengébben. Nem anyagi szempontból értem, mert a már *hetedszer bérlésben előadott* színművet most is szép közönség nézte végig, de erkölcsi szempontból, minthogy Joób Vilma ama sajátos lények közé tartozik, a kinek karakterizálása, színpadra vitele nem az előadó jó akaratától vagy törekvésétől, de bizonyos fokig annak hasonló kedélyvilágától, egyéniségétől függ. S habár Tolnainé, mint oly ézénésznő, ki magas intelligenciával s nagy routinnal rendelkezik, öntudatos alakítást produkált, még sem tudta elhiteni a közönséggel annak a világnak a valódiságát, a melyben az ő Joób Vilmaja él, cselekszik, szeret, osalódik és boldogul. Egy-két nagyobb jelenésnél kifejezésteljes arczjátékával sokat megtudott értetni, magyarázni abból, ami hangjának merevségében nem érvényesülhetett.

Tapsban nem volt hiány.

* **A színház köréből.** Radó Károlynak „*Bolondok estélye*” című egyfelvonásos vigjátéka, mely a tavalyi szezonban tisztességes sikert aratott, közelebb ismét színpadra kerül. E héten megy még a „*Traviata*” nagy opera, melyre az énekes személyzet hónapok óta készül. A siker előreláthatólag teljes lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A memorandum sajtópödre.** Kolozsvári levelezőnk jelenti: Az esküdtészi tárgyalást, melyben aradi és aradmegyei vádlottak is szerepelnek, a legnagyobb valószínűség szerint, sőt mondhatni biztossággal, nem fogják megtartani e hónapban. Ugyanis a vádlottak számos illetékeségi s kereshetőségi kifogást adtak be, ugyszintén azt a szerény kérést, hogy Magyarország volt miniszterelnökétől s jelenlegi igazságügyminiszterétől kezdve mindenkit — vagy 200 embert — hallgassanak ki. E kérések s. e kifogások elintézése miatt nem lesz lehetséges megtartani a pórt.

§ **Csőd.** *Svarz* Simon gyoroki nagykereskedő ellen az aradi törvényszék elrendelte a csődöt. A passivák 7000 ftrra rugnak. Csőd-biztossá *Bilkey Papp* Mihályt, tömeggondnokul *Remetey* Fülöp Károlyt, helyettesül *Jelji* János drt nevezték ki. Bejelentési határidő február 24.

§ **Felrobantott löporraktár.** *Perva* Petru és *Stupa* Dorotyiu *gurahonci* lakosok az aradcsanádi egyesült vasutak löporraktárába törtek s onnan kisebb mennyiségű löport loptak el. Másnap a stiklit meg akarták ismételni. Scupa törte be az ajtót s ment be pipával a raktárba. Abban a pillanatban a löporkezészet felrobant és Stupát darabokra szakagatta, a nyomában haladó *Perva* pedig súlyosan megsebesítette. *Perva* négy hónap alatt épült fel s s tegnap állott az aradi törvényszék előtt,

mely lopásért egy havi fogházra ítélte. Az elítélt hajlongva köszönte meg a büntetést, a melyet nyomban meg is kezdett.

TÁVIRATOK.

Matinee Jókai tiszteletére.

Budapest, január 5. (Saját tud. táv.)
Vasárnap Jókai tiszteletére az új színházban fényes matinee lesz.

A főrendek mozognak.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.)
Zichy Nándorék akciójának sporodikusan már mutatkoznak a jelei. Az az egynehány mágnás, aki ezidáig, bár megvolt a 300 frt adója, nem volt tagja a főrendiháznak, lassanként már jelentkeznek és sürgeti a kegyelmes királyi meghívót a főrendiházba. Persze, hogy ezek között is elsőnek az összes üresedni kínálkozó miniszteri tárczák ön-jelöltje, aki azonban soha zöldágra, helyesebben miniszteri bársonyszékbe nem vergődhetett, *Zichy* József gr. volt pozsonyi főispán jelentkezik. Vigasztalásul szolgáljon azonban, hogy *Zichy* József után sokan már nem következnek, mert mint értesülünk, a parlagon heverő főrendi szavazatokat már mind mozgósították. Megbízható értesülésünk szerint különben a főrendiház miatt már nem igen van mit tartaniok az egyházpolitikai reformok barátainak. Beavatott emberek szerint *Wekerle* már biztosította magának a többséget.

A főrendiház egyébként már a jövő héten megkezdí törvényhozói működését: f. hó 11-én tartja meg ez évben első ülését, hogy elintézzzen egynehány mult évi restanciát.

Jókai ünnepeltetése.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.)
Nagy számban érkeztek ajándékok, táviratok és levelek a mai ünnepélyre. Töb-bek közt *Coburg* hercegtől magyar nyelven, *Ebers* Györgytől német, *Krazsavszky*-től orosz nyelven. A szerb főkonzul ma a szerb király nevében átnyujtotta *Jókai*-nak a Szent-Száva rend nagykeresztjét.

A főváros József főherczegnél.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.)
Budapest fő- és székváros küldöttsége *Ráth* Károly főpolgármester vezetése alatt ma délelőtt tisztegett József főherczegnél, hogy tolmácsolja a főváros közönségének üdvkívánatait honvéd parancsnoksága negyedszázados évfordulója alkalmából. A küldöttség nevében *Ráth* Károly üdvözölte a főherczeget, engedelmet kérve arra, hogy a főváros által ez alkalomból a József fiárvaházban és az Erzsébet leányárva házban tíz honvédárva javára létesített alapítványok a főherczeg nevét viseljék.

A főherczeg nagyon szívesen fogadta a küldöttséget, megköszönte a főváros üdvözlését és készséggel engedte meg, hogy az alapítványok az ő nevét viseljék.

A hivatalos üdvözlés után a főherczeg kedélyesen társalgott a küldöttség tagjaival, egyben sajnálatát fejezte ki, hogy a Jókai ünnepélyen nem vehet részt, mert holnapra vendégeket kap Alcsuthra s a házi gazda szerepét kell teljesítenie.

Az első küldöttség Jókainál.

Budapest, január 5. (Saj. tud. távirata.)
Jókainál már a mai nap folyamán tisztelt az első deputáció. A „Nemzet” szerkesztősége tiszteltett főszerkesztőjénél. A beteg *Gajári* Ödön felelős szer-

kesztő helyett *Hegedűs Sándor* vezette a küldöttséget és tolmácsolta a szerkesztőség érzelmeit. főszerkesztője iránt. *Jókai* melegen, meghatottan fogadta a gratulációt s nagyon kedvesen, sokáig eldiskurált munkatársaival.

Ugyancsak ma tisztelgett *Wohl Janka* vezetése alatt a magyar hölgyek deputációja, átadva a költőnek a magyar hölgyek ajándékát, azt a pompás szmyrnaszőnyeget, melyet 82 magyar nő készített.

A házasság jog tárgyalása.

Budapest, jan. 5. (Saj. tud. távirata.) A jogügyi bizottság ma folytatta a házasságjog tárgyalását. *Veszter* a 9-ik szakasz változatlan fentartását kéri. *Barabás* a férfiakra a 20 évet sürgeti a házassodás éveül. *Polónyi*, *Kőrösi* és *Teleszky* felszólalása után a szakaszt változatlanul elfogadták. Rövid vita után a többi szakaszt is elfogadták.

Előkelő diplomata a fővárosban.

Budapest, január 5. (Saj. tud. távirata.) Illetékes helyről közlik a *Pester Correspondenz*-czel: *Sir Monson* angol nagykövet legközelebb Budapestre szándékozik jönni néhány napra, hogy a magyar miniszterelnököt, minisztereket s az általa még budapesti angol főkonzuli működése idejéből ismert magyar politikai előkelőseket meglátogassa. Továbbá *Sir Philipp Wodehouse Currie*, ki eddig az angol külügyi hivatal állandó államtitkára volt s kit most *konstantinápolyi angol nagykövetté* neveztek ki, Konstantinápolyba leendő költözése alkalmával nemcsak Bécsre, hanem Budapestet is meglátogatja, hogy a magyar államférfiakkal megismerkedjék. — Bécsi diplomáciai körökben *rendkívüli fontosságot* tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a stambuli nagyköveti állásra a külügyi hivatal permanens államtitkárát szemelték ki, akit eddig nélkülözhetlennek tartottak hivatalában. *Sir Philipp Currie* a berlini kongresszuson *Salisbury* és *Beaconsfield* lordok titkára volt, *Andrássy Gyula* gróf és *Bismarck* herceg különösen bizalmas érintkezés által tüntették ki őt akkor és mindenki az angol-török szövetség hívének, valamint *Abdul Hamid* szultánnál *gratissima persona*-nak tartotta.

A valuta.

Budapest, jan. 5. (Saj. tud. táv.) *Plener* ma megjelent *Wekerlénél*, kivel hosszasan conferált a valuta és több függő kérdésekről, melyet holnap folytatnak. *Plener* tiszteletére *Wekerle* ma este diszebedet adott.

A király unokájának esküvőjéről.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.) A *Germania* című lap *Erzsébet* hercegnő és *Seefried* báró házasságáról közölt kalandos hirt rektifikálja kijelentvén, hogy esküvőjük megvolt bár, de nem *Genuában*, hanem egy ismeretlen schweiczi helységben. A *Fraenkischer Courier* szerint a király *Seefriedet* az első *Ferencz József* ezredbe *Troppauba* hadnagygyá nevezte ki. Ugyanezen lap megczáfolja a *Germania* kalandos hirt, konstatálván, hogy az esküvő úgy történt, mint azt a lapok először jelentették.

A németek jókainak.

Bécs, január 5. (Saját tud. távirata.) A *Concordia* iróiegylet képviselőjében

Spiegel, *Steinbach* és *Weilen* Budapestre utaztak, magukkal viszik a *Concordia* emléket, pompás emléktáblát, melyre *Jókai* disztagsági oklevele van vésvé.

Ellített könyvkereskedő.

Berlin, január 5. (Saját tud. távirata.) A törvényszék 150 márka pénzbírságra ítélte *Gloesz* drezdai könyvkereskedőt, az antiszemita képes lapok kiadóját, mert vádlott *Capri* kancellárt két ízben megsértette.

Megszökött katonai növendékek.

Belgrád, jan. 5. (Saj. tud. távirata.) Sófiából a bolgár katonai akadémia több növendéke szökött át Szerbiába. A szökevények többnyire macedoniai fiuk.

A Vaillant pör.

Páris, január 5. (Saját tud. távirata.) A Vaillant pört elhalasztották, mert a védő visszalépett, az idő rövidsége miatt nem készülhetvén el a védelemmel.

A pör végtárgyalását a jövő hét elejére halasztották.

Lázongó olaszok.

Róma, január 5. (Saját tudósítónk távirata.) Legújabban 12,000 tartalékos hivatka be, kik mind *Sziciliába* vonulnak. Ma egy ezred lovasság és gyalogság indul *Nápolyból Palermóba*. *Calatfiniban* újabb zavargások törtek ki a fogyasztási adó miatt. A tömeg a község tanács elé vonult, nem kell adó kiáltásokkal. A katonaság szétgergette a zavargókat. *Trapaniban* gazdag háztulajdonosokat kényszerítették házaikon falragaszokon hirdetni, hogy a fogyasztási adót megszüntetni a hivatalnokokat redukálni kell.

A megtámadott kínai császár.

Stangai január 5. (Saj. tud. táv.) A pekingi palotájába menő kínai császárt és kíséretét rablók támadták meg, több drágaságot elraboltak és egy udvaroncot magukkal hurczoltak.

KÖZGAZDASÁG.

— Az átalakított szeszés italok. A szeszés italoknak elárúsítóra nézve fontos rendeletet bocsátott ki legközelebb a pénzügyminiszter. Felmerült kételyek eloszlatása s a jövőben való mihezartás céljából kijelenti benne, hogy *nyílt községekben* mindazon égetett szeszés folyadékok után, melyek akként alakítottak át, hogy az átalakított folyadék már más adótétel alá esik, a szeszítalmérségi adó az átalakítás által nyert folyadék összmenyisége után azon adótétel szerint számítható, melyet az 1888. 35. t.-cz tizenhetedik szakasza a folyadék neméhez, minőségéhez és foktartalmához képest előszab. Minthogy azon *adókötelesek* él, kik a kimérésre, illetőleg kismértékben való elárúsításra beszerzett cikkek után esetéről-esetre fizetik az adót, havi leszámolás nem történik, ezek nincsenek jogosítva arra, hogy a beszerzett cikkek átalakításával foglalkozzanak, hanem kötelesek a beszerzett cikkekét változatlan minőségükben kimérni vagy kismértékben elárúsítani. Ellenben azon *adókötelesek*, kik a szeszítalmérségi adót havi leszámolás alapján *utólagosan* fizetik, foglalkozhatnak a beszerzett cikkek átalakításával, de kötelesek az átalakítást *három órával* fogantatása előtt az adószedésre jogosítottnak bejelenteni, ki a bejelentés valódiságáról meggyőződést szerezhet.

Szeszüzlet.

— Január 5. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 52.75, kicsinyben 58.25 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 85 ft fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításaival —
Budapest, január 5. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Búza	bánási	szilárd	7.35 — 7.80
	tiszavidéki	„	7.40 — 7.80
	pestvidéki	„	7.35 — 7.80
	fehértúri	„	7.45 — 7.85
	bácskai	„	7.45 — 7.85
észak-magyarországi	„	„	„
Roze	—	osend.	6.55 — 5.75
Árpa	takarmány	osend.	6.10 — 6.50
	égetni való	„	6.65 — 7.50
	sörfőzdei	„	7.90 — 9.25
Zab	—	osend.	6.70 — 7.20
Tengeri	bánási	szilárd	5.25 — 5.35
	másnemű	„	4.80 — 4.40
Káposzta-repce	—	lanyha	—
Köles	—	osend.	4.80 — 4.70
Szentjános hajlított	tavasza	szilárd	7.75 — 7.78
	junius 1894	„	7.58 — 7.55
	ősze	„	„
	május-junius 1894	szilárd	—
Tengeri	szept-október 1893	„	4.96 — 4.98
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. ősze	„	6.71 — 6.73
Káposzta-repce	aug-szeptember 1893	szilárd	—

Aradvárosi

Évadbérlet
97. szám.

színház.

Havibérlet
17. szám.

Szombaton, 1894. évi január hó 6-án:

D. u. 3 1/2 órakor, fél árákkal:

Két huszár és egy baka.

Eredeti bohózatos népszimű dalokkal, 8 felvonásban.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

A királyfogás.

Nagy operette 3 felvonásban. Írta: Csiky Gergely. Zongoristát Kóti József.

Kezdeté 7 órakor.

Vasárnap, 1894. évi január hó 7-én:

D. u. 3 1/2 órakor, fél árákkal

JANI ÉS JUCZI.

Énekes bohózat.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

A fogadott leány.

Zachariásné Kallós Ilonka népsziműve.

Kezdeté 7 órakor.

Hétfőn, 1894. évi január hó 8-án:

A fogadott leány.

Zachariásné Kallós Ilonka népsziműve.

KIS LOTTO.

Budapesti:

22, 6, 33, 3, 63.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Dr. HERMAN J.

Rendel: tüdő-, gége-, orr- és fülbetegeknek 643 33*

délelőtt 10—12, délután 3—4-ig,

Templom-utca 2. szám II. emelet.

Szegényeknek ingyen.

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállal felelőséget a szerk.

Kávéház megnyitás.

Minden új!

A berendezés, a tekeasztalok mind újak!

H O L ?

A Tököly-téren,

Mészáros Sándor kávéházában,

melyet ma vettem át

Bergonczy Gusztáv

eddig tulajdonostól.

A kávéházat a modern kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be, s azon leszek, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben kielégítek.

Az italok, valamint a kávé, kártya, s tekejáték díja a lehető legmérsékeltőbb.

Ajánlom magamat a mélyen tisztelt közönség becses pártfogásába.

Kiváló tisztelettel

Mészáros Sándor,
kávés.

Kivágni!

Sok ezer ember szenved a
galandféreg
valamint másféle giliszta bajokban.

A közönség érdekében és soknak kívánára közlöm ezen betegségnek ismertető jeleit. Giliszták és gilisztarészeknek eltávolodásán kívül megnevezett betegségeket következőképpen lehet megismerni: arczsin változása, homályos tekintet, kék gyűrűk a szemek körül, letapadó nyelv, emésztési zavarok, étvágyhiány, váltakozva mohó éhséggel, émelygés, sőt ájulás és szédülés különösen éhgyomorra, egy csomócskának nyakig való feltűdülése, nyálka tömörülés, test dagadtsága, gyomorsavak, gyomorégés, gyakori böfögés, kolika, korgás, hullámszerű mozgások, szuró-szívó fájdalmak s a belekben ismétlődő szurások, szivdobogás, vérkeringésben előforduló zavarok, különösen hölgyeknél, többszöri váratlanul beálló fejfájás, buskomorság, életuntóság, elkeseredettség. Azért ajánlom ezen könnyű kísérletet megtenni.

Ezen, kik magukat sápkórosoknak, mell-, gyomorbetegnek továbbá tüdővésztben levőknek vélték, az én általam ajánlott kísérlet által kiépültek, miután galandféregbajban szenvedőknek más gyógymód nem létezik, mert csak az egészséges vérképzés helyreállítása természetes gyógymódja minden bajnak.

Ezen ártatlan gyógymód 2 óráig tart csak, a foglalkozás meggátlása nélkül.

Tudakozódásokra csakis levélbélyeg melléklésével adok felvilágosítást. Több mint 1000 köszönő levél bizonyítja említett gyógymódom hasznosságát.

Mohrmann Rich. Emil, Hamburg,
Colonaden 68. I. 8 1-8

Hirdetmény.

Alapszabályaink értelmében az igazgató választmány f. hó 4-én tartott ülésében a következő részvények lettek kisorsolva:

72, 91, 226, 249, 431, 638, 668,
803, 861, 928, 932, 950, 1221, 1287,
1419, 1432, 1458, 1469, 1676, 1879, 1935,
1963, 2029, 2140 2210, 2267, 2294, 2428,
2611, 2637, 2831, 2887, 3197, 3201, 3231,
mely részvények azonnal a társaság pénztárá-
nál o. é. 100 ft készpénz és az élvezési je-
gyek kiszolgáltatása mellett beváltatnak.
Aradon, 1894. január hó 4.

Az aradi közuti vaspálya és
téglagyár részvénytársaság
igazgatósága.

31. 1-1

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KÉPES CSALÁDI LAPOK“

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap 1894.
évfolyamára.

Megjelen minden vasárnap, diszes kiállításban, tetszetős borítékkal.

A „Képes Családi Lapok“ a legelterjedtebb s legolcsóbb képes hetilap, a mely szívet és lelket nemesítő, hasznos és ismeretterjesztő olvasmányokat nyújt a magyar művelt olvasóközönségnek.

A „Képes Családi Lapok“ a legmagasabb irodalmi nivón álló lap, mely körül nemzeti irodalmunknak elsőrangú írói és íróni tömörülnek; így az 1894. évi első szám következő íróktól hoz közleményeket: JÓKAI MÓR: „Hogy is volt ez a dolog?“ (Beszély), BENICZKY BAJZA LENKE: „A sors koczkája“ (Regény), TÖLGYESY MIHALY: „A gyómant gyűrű“ (Humoreszk), P. CSORBA AKOS: „A Bosporus partján“ (Rajz), STILLER tanár „A füzéről“ (Orvosi cikk), stb. stb. Költeményeket irtak e számba: KOMÓCSY JÓZSEF, VARSÁNYI GYULA, FELEKI SÁNDOR dr. A regény mellékletet LAUKA GUSZTÁV írta, czime: „Pásztortűz és lidércfény“. — A képek az új év alkalmából valók, s igen találó rajzok. A mi különös érdeket kölcsönöz e számnak az, hogy az abban megjelent közlemények íróinak arcképeit, s sajátkezű aláírásait is veszi az olvasó.

A „Képes Családi Lapok“ évenként, a szövegbe nyomott több regényt ad, elsőrangú írók tollából.

A „Képes Családi Lapok“ két hetenként megjelenő melléklapja, a „Hölgyek Lapja“ háztartási és divatrészszel ellátva, teljesen nélkülözhetővé tesz minden más divatlap tartását.

A „Képes Családi Lapok“ a fentebb említett szöveg között megjelenő regényeken kívül évenként, több önálló, eredeti, beköthető regényt ad jutalmul előfizetőinek.

S mindezen előnyök dacára, a „Képes Családi Lapok“-nak a „Hölgyek Lapja“ osimú divatlappal és Regénymelléklettel együtt, előfizetési ára csak egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalához: Budapest, Nagy-Korona-utca 20. sz. küldendők, amely kívánatra mutatványszámokat díjtalanul küld bárkinek, ha az iránt levelező apon megkértesztik.

Aki az egész évre szóló 6 forintnyi előfizetési összeget 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal egész évre beküld, annak 4 regényt, — aki félévi 3 frt előfizetési összeget és 40 kr. csomagolási és postaszállítási díjat küld be, annak 2 regényt, s aki 1 frt 50 kr. negyedévi díjat s 20 kr. csomagolási és postadíjat egyszerre küld be, egy eredeti regényt küld ajánlva és díjmentesen jutalmul a kiadóhivatal.

A „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala
Budapest, V., Nagykorona-utca 20.

1035 4-5

Jó háziasszonyoknak nagyon fontos!

A ki sok pénzt, munkát, időt megtakarítani és egészségét kimélni óhajtja, az ruhamosáshoz ezentul egyedül a

„SZAPPANIT“

cs. és k. szab. port használja.

A SZAPPANIT legnagyobb mosóerejű porrá tört szemcseszappan, mely már ezer és ezer család használatában áll és mint legjobb mosópor dicséretesen ismeretes, s amely nem csupán a ruhát, hanem egyszerűs mind a mosónőnek kezeit és egészségét is kiméli. Angol, Francia és Németországban, valamint Amerikában is már mintegy 20 év óta ezzel mosnak a legelőkelőbb urhölgyek is, és nem ismernek jobb mosóport a „SZAPPANIT“-nál, amivel nagyon megvannak elégeve, mivel legkönnyebben kezelhető. Minden csomag használati utasítással van ellátva és minden nagy csomagnak ára csupán 10 kr., csak mindig „SZAPPANIT“ név alatt kell megrendelni.

A „SZAPPANIT“ minden gyógyáru- és fűszeráru kereskedésben kapható, vagy pedig Meyer Ernő gyárából, Lujza-utca 20. sz. a. az árnak előre beküldése vagy utánvétele mellett megrendelhető.

Átlagos képviselők az ország minden városában elfogadtatnak.

963 7-10

Aradvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától
512 sz. | 1893. K. E. B. 18. 2-2.

Pályázati hirdetmény.

Az Aradvármegye területén fekvő községi és urbéres közbirtokosági erdők kezelésére rendszerezett 11. erdőbirtokos állás közül 3. és pedig a borosjenői, talácsi és nagyhalmágyi ör. járásbeli állások üresedésben lévén, azok betöltésére pályázat nyitottatik.

Az erdőbirtokos állások három fizetési fokozattal, és pedig 300 frt, 350 frt és 400 frttal vannak szerelve, ezuttal azonban, vagyis az első belépéskor az állások mindenike harmadik fokozatbeli vagyis 300 frt fizetéssel töltetik be, szolgálatba lépés után és az illetők szolgálati érdeméhez képest fokozatos fizetésemelés engedélyeztetni fog.

Pályázóktól, az 1879. XXXI. t. cz. 37. §-a értelmében: feddhetlen elő élet, az életkor 24-ik évének betöltése és az erdőbirtokos szakvizsga letétele s illetőleg ezen kellékeknek okmányoszerű igazolása kívántatik.

Az örjárasok beosztása a közigazgatási erdészeti-bizottságnál és a járási főszolgabiroóságoknál megtekinthető.

A pályázati kérvények, jövő január hó 31-éig Aradvármegye közigazgatási erdészeti bizottságánál nyújtandók be.

Aradon, 1893. évi december hó 25-én.

Szathmáry Gyula,
alispán.

mint a közigazgatási erdészeti-bizottság elnöke.

181.927 | c II. szám M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Uj személy díjszabás életbe lépése a szab. osztr. magy. államvasut társaság s a cs. k. szab. Nándor-császár északi vasut, valamint a m. k. államvasutak közti közvetlen forgalomban)

A szab. osztr. magy. államvasuti társaság s a cs. kir. szab. Nándor császári északi vasut, valamint a m. kir. államvasutak közötti közvetlen forgalomban 1894. évi január 1-jétől kezdve új személy díjszabás lép életbe, melyne egyes példányai a m. k. államvasutak igazgatóságánál 20 krért kaphatók.

Budapest 1893. december 19.

Az igazgatóság.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Van szerencsénk a n. b. vevőinknek és a t. közönségnek tüstelen tudomásra hozni, hogy divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi fehérnemű és gyermekjáték üzletünket

a téliidényre

a legjobb és legolcsóbb árukkal felszereltük, a nagy forgalom által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy azokat

olcsóbban mint bárhol

eladjuk. Minden igyekeztünk az, hogy t. vevőinket a legolcsóbb árban kiszolgálhassuk, mert a tervünk

kevés haszon, nagy forgalom!

T. vevőink b. pártfogását továbbra is kérjük
Tisztelettel

Kilényi C. és Társa

a kék golyóhoz,

Aradon, Andrassy-tér 20. szám

(Arens-épület.)

72-8

Csak 3 forint.

a legazabb és legazalszerűbb

alkalmi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Alapítva

1879-ben.

1017 8-17

Arczképek életnagyságban

bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sérültetlen marad. Karácsonyi ajándéku szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED,

jutalomdíjazott műtörme Bécs, Praterstrasse 61,
(azelőtt grosse Pfarrgasse)

STEIGERWALD A.

kárpitos, díszítő és bútorgyáros Aradon.

Butorraktár: Andrassy-tér 15. — Bútorgyár: P.Választó-u. 32.

Telefon n. 116. Ajánlja dusan felszerelt raktárát 111-12

salon-, ebédlő- és hálószoba-bútorait,
ugyszintén a legizlésteljesebb

KÁRPITOS-BÚTORAIT.

minden stílus kivételben előnyös és olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

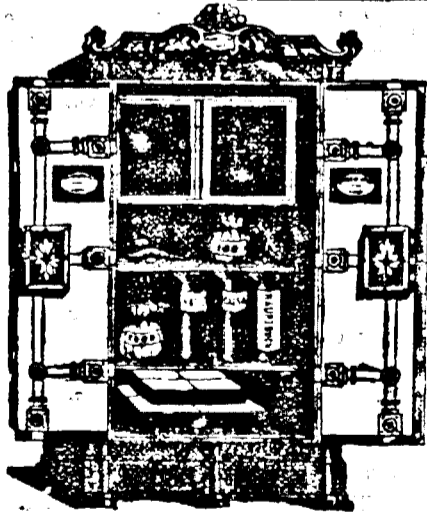
SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA” MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

SINGER L. S.

A cs. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.

Kösségek számára kivételesen 25% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Azonkívül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

Karikahajó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és csipészek részére.

Mindenemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kellékek. 581

A legkedveltebb szoba-illatszerek,

578

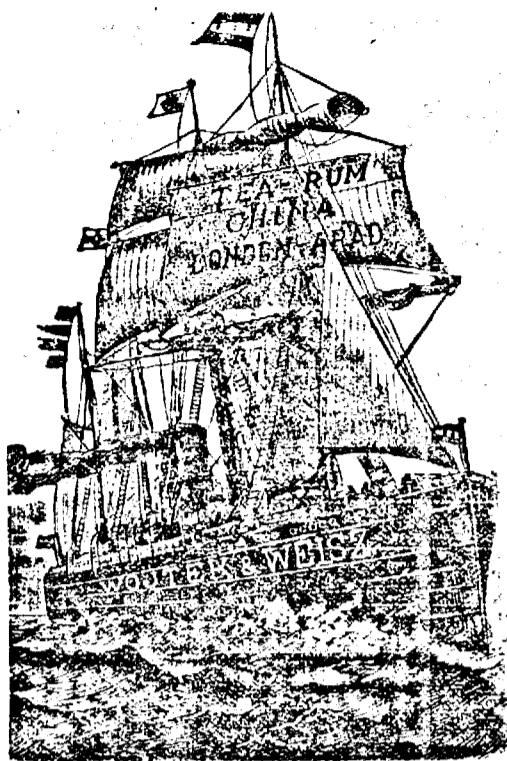
u. m. :

Gyöngyvirág. Orgona.
Salon-bouquet. Levendula,
Amour-bouquet, Kárpáti fenyő.

15. 1-12

☛ Telefon-szám 147. ☚

Tea és Rum

különlegességeink nagy raktárát,
u. m. i

Caravan, Suchong, Congo,
Pecco, Mandarin és császár-
keverékek, valamint
legzamatosabb
jamaicai rumjainkat

becsos figyelmébe ajánljuk.

☛ Telefon-szám 147. ☚

Kapható csakis **VOJTEK és WEISZ** gyógyáru-üzletében,
ARADON, Andrassy-tér 14. sz.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszertien hatnak gyomor bajoknál, néikülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszere.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, hűzde lehelet, fejfájtság, savanyu felbőffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, székülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejjájásánál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhetősegti ételkekkel és italokkal, glisták, májbajok és hámorrhoidáknál.

Említett bajoknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi Raktár:

Török Jozsef gyógyszer-tára

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valodiságot bizonyítom”.

A **Mária-czelli gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Aradon: Ring Lajos, Kiss István, Schaffer A. gyógyszer-tárában. Buttyinban: Tomosányi L. gyógyszer-tárában. Uj-Szt-Annán: Feletár Adolf, Varjassy János gyógyszer-tárában. 663 20-36

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém a n. é. vidéki közönség b. tudomására juttatni, miszerint az ezelőtt oly hírneves **Wassermann-féle vendéglőt** Budapest, Károly-körut 19. szám a báró Orczy-féle házban megvettem, azt alaposan rennoválván, komforttal berendezve saját felügyeiletem alatt tovább vezetem.

Egyszersmint tudatom, miszerint **csak is tiszta hamisítatlan borokat** saját pin-czéimből s kitűnő vallásos (koser) étel-eket fogok m. t. vendégeimnek mérsékelt árak mellett szolgálni.

Pontos és gondos kiszolgáltatót még egyszer biztosítva maradtam

1040 4-5. kiváló tisztelettel

Grünwald Mór.

Dürr Testvérek

Füszér-, csemege-, tea-, rum- és ásványviz-kereskedése

Aradon, fő-ut 2. sz. „az arany szarvashoz”, a városházával szemben.
16 1-12

Kászony János-féle
legfinomabb hegyi
rózsa szőlő

Van szerencsém a beálló téli idejé skalmával a n. é. közönség b. figyelmét a most beszerzett **friss, kitűnő minőségű áruccikkre** felhívni. Legelső minőségű karaván narancs, fekete és sárga mandarin, orosz-, susong-, Mening Pecco virág és császárkeverék-tea.

Hamisítatlan londoni, jamaicai, kuba, szanász és demarra rum. Friss bécsi és angol tea-kenyér készlet.

Pezsgő borok legdusabb választékban, kül-és belföldi fajok, továbbá ménesi, magyarországi, tokai aszu, világosi rózsza, malaga, sherri, madeira, muskatinnel leánka és szalma bor. Csemege borok, magyar és francia cognac. Legfinomabb liquerök. Gorgonzola, trapista, groji, emenvölgyi, kárpáti, pármái és imperial sajtok. Prágai és kassai sódar nyersen és főzve; továbbá dus választék mindenféle tengeri halak és halikrákban.

Kitűnő kávé és csokoládé-árak, borsó lencse, bab,

aszalt szilva, méz, lekvár, gomba és tarhonya készlet. Továbbá francia és magyar mustárja legjobb minőségben. Zsalmi ugorok és bozeni beföttek. Gazdasági cikkek u. m. gépolaj, császárrolaj, kocsiikenőcs, petroleum, vazelin, borszir, nyers szappan, fluid, szivacsok, és bőrlakk. Desinficiálásra alkalmas u. m. zöldgálicz, naftalin, carbolsav, klórmész, szublimat szappan és karbol por. Ásvány-, gyógy- és savanyu vizek. Árjegyzék bérmentve küldetik. Pontos kiszolgálás, jutányos árak. A n. é. közönség pártfogásába ajánljuk magunkat. maradunk kiváló tisztelettel

DÜRR TESTVÉREK, fő-ut 2. sz.

7 darab narancs 10 kr.

Prakap Sándor

épület- és butor-asztalos, Aradon, Fő-ut 32. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint

épület- és butor-asztalos üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen berendeztem, úgy hogy a legnagyobb vállalatokat a legpontosabban és a lehető legjutányosabb árak mellett készítem.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat.

Bátorkodom megemlíteni, hogy rövid egy éves önállóságom alatt azon elismerést vívtam ki magamnak e téren, hogy a legnagyobb vállalatnál, a huszár laktanyánál az összes asztalos munkát elnyertem, amit sikeresen nagyobbra is fejeztem. Üzletemben **jó és száraz anyagból, tiszta és jó munkát készítek** saját vezetésem mellett. Minden az üzletemben elkészült munkákért egy évi jótállást vállalok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Prakap Sándor

asztalos mester Aradon, fő-ut 32. szám.

19 1—*

Aradi közuti vaspálya- és téglagyár részvénytársaság.

MEGHIVÁS.

Az aradi közuti vaspálya- és téglagyár részvénytársaság tisztelt részvényesei a

f. évi február hó 2-án, péntek délelőtt 10 órakor

a társaság helyiségében tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, a mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, határozat a tiszta nyereség elosztásáról.
 2. Három igazgató-tanácsos megválasztása.
 3. Netaláni indíványok.
 4. Megválasztása a közgyűlés jegyzőkönyvét két hitelesítő bizottsági tagnak.
- Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, alapszabályaink 14. §-ának értelmében felkéretnek, részvényeiket f. é. január hó 30-ig estig a társaság pénztáránál letéteményezni.

Aradon, 1894. január hó 5-én.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 18. §-ának kivonata: Az évi mérleg és a felügyelő bizottsági jelentés a társaság hivatalos helyiségében betekinthező. — A nyomtatott évi mérleg f. hó 24-től a társaság irodájában átvehető.

30 1—1

Alkalmi ajándékok

Schhöpf József

üveg- és porcellán üzlete

Andrássy-tér 24. szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönségnek **dusan és választékos izlés szerint felszerelt rak-táramat** becses figyelmébe ezennel ajánlani.

Porcellán és üvegárukban:

evő-, tea-, kávé és mokka készleteimet, különösen pedig **háztartási, szállodai és vendéglői** finom berendezéseimet. Továbbá keretbe foglalt mindenféle **tük-röket, chrome- és**

olajnyomatu képeket,

alpacca és szaru

evőeszközöket, salon-, asztali-, hálószoba- és függő-lámpákat nagy választékban, a legjutányosabb árakért.

Alázatos szolgáljuk

SCHÖPF JOZSEF

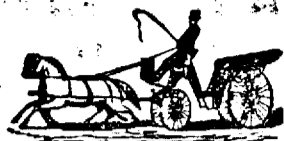
Arad, Andrássy-tér 24. szám.

32 1—†

VARGA TESTVÉREK

kocsigyártása és nagy kocsiraktára

ARADON, Fő-ut II-ik sz.

Ajánljuk megvételeire a nagyobb mennyiségben raktáron levő legdivatosabb kivitelben és szilárd anyagból készült

kész kocsijainkat

és

szánkóinkat

a legjutányosabb árak mellett. Elfogadunk mindenemű kocsiatalakítást és kisebb-nagyobb kocsijavításokat, nemkülönbén minden e szakba vágó bognár-, kovács-, fényező- és nyerges-munkákat a legjutányosabb árak és pontos kiszolgálást kezessége mellett.

Használt kocsik becsereítetnek. Új kocsikért egy évi jótállás vállalattik.

38 1—*

Tisztelettel

VARGA TESTVÉREK.

Ugyanitt két flu tanulónak feivétetik.

7 | 894.

17 2—3

Tejszállítás.

Az alulírott igazgatóság 2 és 4 literes **olomzárólt** edényekben naponta friss tejet szándékozik Aradra a vevők házához szállítani.

Előjegyzések tehetőek **Bodrogi János** rémesternél (lakik Aradon a Radnai-uton levő rétmesteri lakházban), akinél a fizetési feltételek is megtudhatók.

Mezőhegyes, 1894. évi január 2-án.

A mezőhegyesi m. kir. áll. ménesb.rtok igazgatósága.

Jegyzői irnok,

ki a magyar és román nyelvben jártas és teljesen önállóan működni képes, alólírottnál azonnal, de legkésőbb f. évi január hó 15-ig alkalmazást nyerhet.

Ó-Pécska, 1894. január 2-án.

Momák Flóris,

jegyző.

1 2—2

Az olcsóság esodája!

a köl mindent fél árban lehet venni **csakis, de csakis**

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában

a színházépületben, a 18 vértanu szobor átellenében van. 6 2—8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban. Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyakkendők, gyermekkocsik, utazó bőröndök, esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.